

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

*POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W GOSTYNIU*

*OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU GOSTYŃSKIEGO
W ROKU 2009*

GOSTYŃ

LUTY, 2010 ROK

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W GOSTYNIU**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU GOSTYŃSKIEGO
W ROKU 2009**

GOSTYŃ

LUTY, 2010 ROK

S P I S T R E Ś C I

WSTĘP	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	18
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	25
IV. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej	33
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy.....	41
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych	52
VII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.....	64
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia...77	
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	86
ZAKOŃCZENIE	89

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wraz z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przepisach prawa materialnego w części dotyczącej wymagań sanitarno - przeciwepidemicznych.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W szerokim zakresie prowadzona była działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

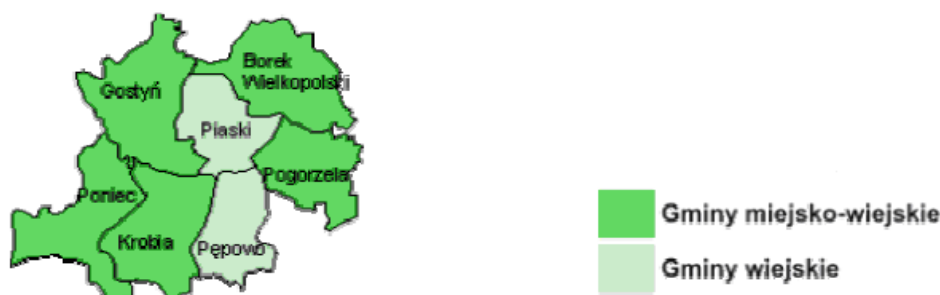
Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, podobnie jak w latach ubiegłych, współpracował ze Starostą Gostyńskim oraz Burmistrzami i Wójtami Miast i Gmin w powiecie gostyńskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia. Ponadto współpracował z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Inspekcją Weterynaryjną, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, przedstawicielami Inspekcji Ochrony Roślin, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowej Inspekcji Pracy.

Prowadzono szeroką współpracę z lokalnymi mediami – prasą, portalami internetowymi i telewizją.

Położenie powiatu oraz sytuacja demograficzna

Powiat gostyński zajmuje powierzchnię 810,3 km², a zamieszkuje go 76 047 mieszkańców, w tym: 37 541 mężczyzn oraz 38 506 kobiet. Obejmuje on 7 gmin, w tym 5 miejsko - wiejskich i 2 wiejskie, a na jego obszarze znajduje się 187 miejscowości. Pod względem obszaru zajmuje 15 miejsce wśród 35 powiatów Województwa Wielkopolskiego.

Rys.1. Gminy powiatu gostyńskiego

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

I. 1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom łatwo szerzących się chorób zakaźnych

Podjęmowane w 2009 roku, w powiecie gostyńskim, działania mające na celu zapobieganie epidemiom łatwo szerzących się chorób zakaźnych wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej i w szczególności związane były z ogłoszeniem w dniu 11 czerwca 2009 roku 6 fazy pandemii grypy typu A/H1N1.

Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej, dotyczącej zachorowań na grypę wśród ludności zamieszkałej na terenie powiatu gostyńskiego.

Współpracowano z dyrektorami placówek nauczania i wychowania w celu propagowania działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania zakażeniom wirusem grypy wśród personelu szkół, przedszkoli, rodziców oraz uczniów.

Współpracowano również z organami samorządu terytorialnego w zakresie wymiany informacji dotyczących bieżącej sytuacji epidemiologicznej grypy oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia epidemii grypy w powiecie gostyńskim.

W 2009 roku kontynuowano działania w ramach nadzoru nad grypą opartego na systemie SENTINEL, którego głównym celem jest pozyskiwanie danych na temat aktywności wirusów na danym terenie, na podstawie wyników badań wirusologicznych próbek pobranych od pacjentów z objawami grypy lub grypopodobnymi.

Do realizacji programu SENTINEL na terenie powiatu gostyńskiego w sezonie epidemicznym 2009/2010 przystąpiło 8 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. W 2009 roku, w okresie jesienno – zimowym, od 30 chorych pobrano wymazy z nosogardzieli do badań w kierunku obecności wirusa grypy – w 5 przypadkach w materiale klinicznym potwierdzono obecność wirusa grypy typu A – w 3 przypadkach był to wirus typu A/H1N1.

I. 2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku kształtowała się pomyślnie. Wyraźny wzrost zapadalności w porównaniu do roku 2008 odnotowano jedynie w przypadku zachorowań na grypę oraz wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Zapadalność na inne choroby zakaźne utrzymywała się na poziomie zbliżonym do roku 2008 lub wykazywała tendencje spadkowe, co w szczególności zauważalne było w przypadku zatruc pokarmowych oraz zachorowań na różyczkę i szkarlatynę.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na wybrane choroby zakaźne przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie gostyńskim w latach 2008 - 2009

Jednostka chorobowa		2008		2009	
		liczba zachorowań	współczynnik zapadalności	liczba zachorowań	współczynnik zapadalności
Salmonelozы ogółem		19	25,0	10	13,1
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe	–	–	–	–
	jadem kiełbasianym (botulizm)	–	–	–	–
	nie określone	–	–	–	–
Biegunki u dzieci do lat 2		51	2970,3	60	3186,4
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A – ostre	1	1,3	28	36,8
	typu B – ostre	–	–	–	–
	typu B – przewlekłe	3	4,0	7	9,2
	typu C	4	5,3	5	6,6
	typu B+C (zakażenie mieszane)	1	1,3	–	–
Krzusiec		2	2,6	1	1,3
Płonica (szkarlatyna)		28	36,9	7	9,2
Ospa wietrzna		249	328,2	381	501,0
Różyczka		79	104,1	9	11,8
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		3	4,0	6	7,9
Grypa ogółem		239	315,1	813	1069,1
Borelioza z Lyme		–	–	–	–
Styczność i narażenie na wścieklicznię /potrzeba szczepień/		12	15,8	3	3,9
Toksooplazmoza		–	–	–	–
Wirusowe zapalenie mózgu określone		–	–	–	–
Wirusowe zapalenie mózgu nie określone		–	–	–	–
Wirusowe zapalenie opon mózgowych określone		1	1,3	1	1,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowych nie określone		–	–	1	1,3

Jednostka chorobowa		2008		2009	
		liczba zachorowań	współczynnik zapadalności	liczba zachorowań	współczynnik zapadalności
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	ogółem	4	5,3	–	–
	wywołane przez <i>E. coli</i>	–	–	–	–
	wywołane przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	1,3	–	–
	nie określone	3	4,0	–	–
Zapalenie mózgu inne i nie określone		–	–	1	1,3
Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		–	–	1	1,3

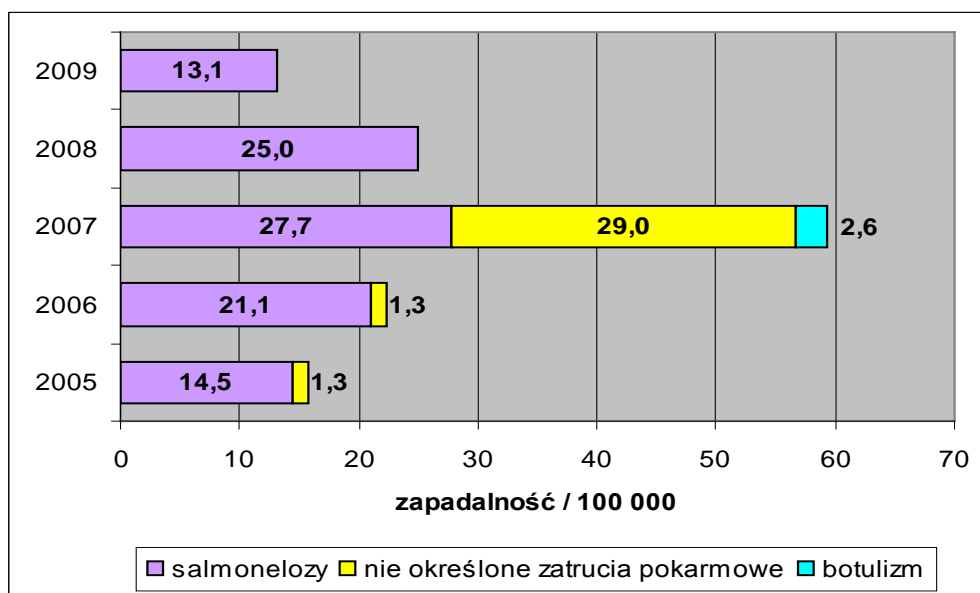
I. 2. 1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2009 roku w powiecie gostyńskim odnotowano niemal 2 - krotny spadek zapadalności na **zatrucia pokarmowe** w porównaniu do roku 2008 (wykres 1). Ogółem zarejestrowano 10 zachorowań - wszystkie wywołane były przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* (wsp. zap. - 13,1).

50% **salmoneloz** w 2009 roku wystąpiło u dzieci w grupie wieku od 0 do 4 lat. Przeważały zachorowania wśród chłopców, natomiast rozkład zachorowań w mieście i na wsi kształtował się mniej więcej na takim samym poziomie; 9 osób hospitalizowano. Wszystkie zachorowania na salmonelozy wystąpiły w II i III kwartale roku i zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

W 2009 roku w powiecie gostyńskim nie odnotowano ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.

Wykres 1. Zapadalność na zatrucia pokarmowe w powiecie gostyńskim w latach 2005 - 2009

W 2009 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono **60 biegunek u dzieci do lat 2** (wsp. zap. - 3186,4), w tym 14 przypadków hospitalizowanych i 46 leczonych ambulatoryjnie. Nie obserwowano wyraźnej sezonowości zachorowań.

U dzieci hospitalizowanych wykonano badania w celu ustalenia czynnika etiologicznego biegunki: w 5 przypadkach nie stwierdzono obecności drobnoustrojów chorobotwórczych, natomiast w 9 - przyczyną zachorowań były rotawirusy.

Wśród dzieci leczonych ambulatoryjnie nie wykonywano badań diagnostycznych.

Zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w 2009 roku była nieznacznie wyższa w porównaniu do roku 2008, w którym współczynnik zapadalności osiągnął wartość 2970,3.

W 2009 roku, podobnie jak w roku 2008, na terenie powiatu gostyńskiego nie zarejestrowano przypadków zachorowań na czerwonkę, dur brzuszny, dury rzekome, oraz jersiniozę.

I. 2. 2. Wirusowe zapalenia wątroby

W II półroczu 2009 roku na terenie powiatu gostyńskiego zgłoszono 28 zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu A** (wsp. zap. - 36,8). Zachorowania

wystąpiły w okresie od września do grudnia i zostały zdiagnozowane na podstawie objawów klinicznych oraz badań laboratoryjnych. W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono nośnika zakażeń, należy jednak przypuszczać, iż w związku z jednoczesnym pojawieniem się w powiecie gostyńskim zachorowań na WZW typu A, 24 przypadki mogły być powiązane z jednym źródłem, a 4 mogły być następstwem kontaktu domowników z chorymi.

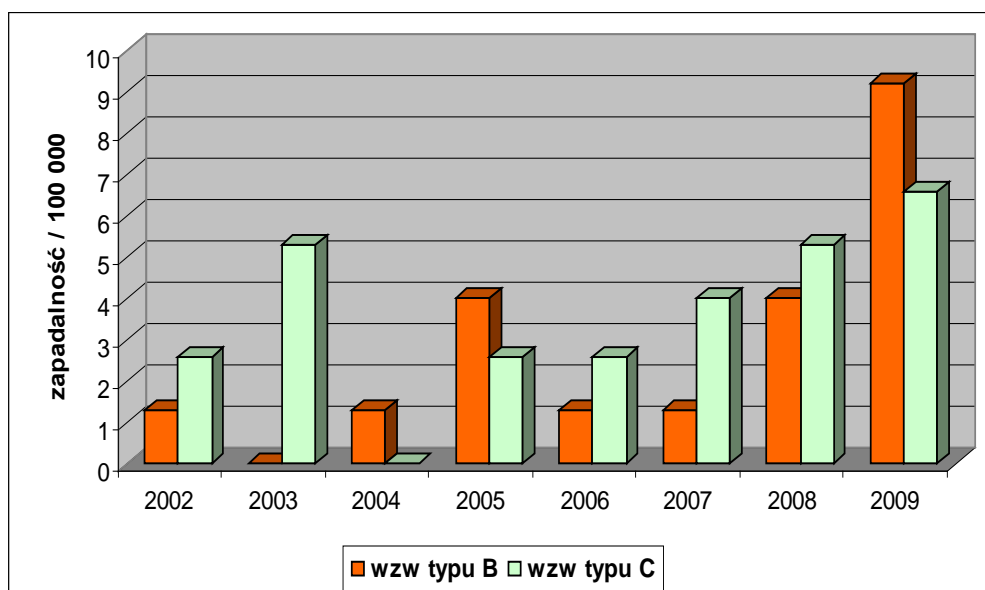
Większość chorych (82%) stanowili mieszkańcy gminy Gostyń, zapadalność była wyższa wśród mężczyzn oraz mieszkańców miast. Ponad 90% zachorowań dotyczyło osób dorosłych - najwięcej wystąpiło w grupie wieku od 30 do 39 lat. Wszystkich chorych hospitalizowano.

W 2008 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu A (wsp. zap. - 1,3).

W 2009 roku na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowano 7 przypadków **przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B** (wsp. zap. - 9,2) oraz 5 przypadków **przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C** (wsp. zap. - 6,6). Wszystkie zachorowania dotyczyły osób dorosłych. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, iż w 1 przypadku zakażenie mogło być związane z narażeniem zawodowym (pracownik lecznictwa).

W ciągu ostatnich ośmiu lat liczba zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C w powiecie gostyńskim ulegała wahaniom, jednak od 2007 roku w obydwóch przypadkach obserwuje się trendy wzrostowe zapadalności (wykres 2).

Wykres 2. Zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C w latach 2002 – 2009

I. 2. 3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

W 2009 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 1 przypadek **krztuśca** (wsp. zap. - 1,3). Zachorowanie wystąpiło u 17 letniej kobiety i zostało zdiagnozowane na podstawie objawów klinicznych oraz badań laboratoryjnych.

Kobieta nie została w dzieciństwie zaszczepiona pełnym, 4 - dawkowym, cyklem szczepień ochronnych przeciw krztuścowi w ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych - w 2 roku życia otrzymała 1 dawkę szczepionki .

Zapadalność na krztusiec w 2009 roku była niższa w porównaniu do roku 2008, w którym współczynnik zapadalności osiągnął wartość 2,6.

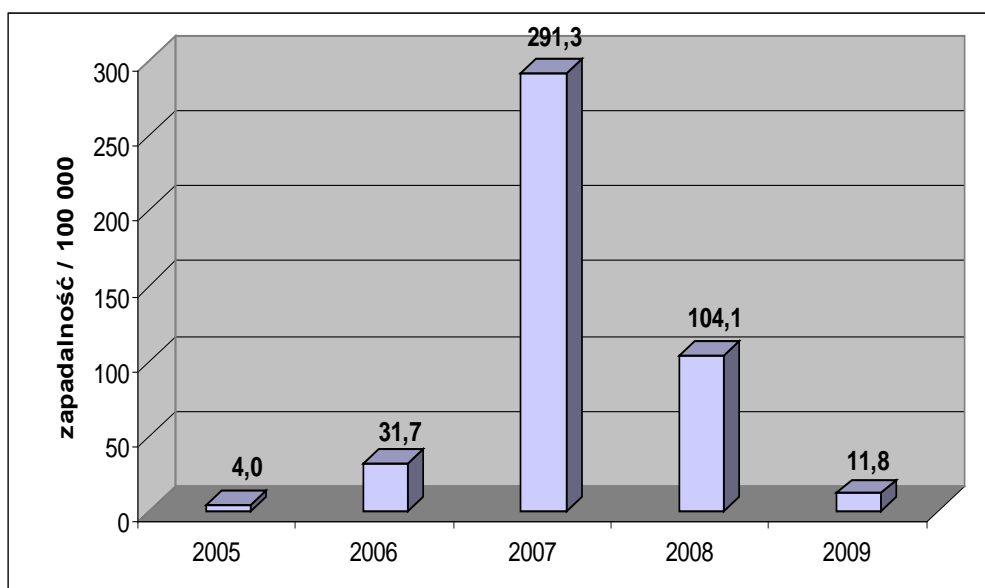
W 2009 roku w powiecie gostyńskim odnotowano niemal 9 - krotny spadek zapadalności na **różyczkę**, w porównaniu do roku 2008. Ogółem zarejestrowano 9 przypadków różyczki (wsp. zap. - 11,8), z których żaden nie został potwierdzony badaniami laboratoryjnymi.

Najwięcej zachorowań wystąpiło u dzieci w grupie wieku od 0 do 9 lat, zapadalność była wyższa wśród kobiet, natomiast rozkład zachorowań na wsi i w mieście kształtował się mniej więcej na takim samym poziomie.

Ponad 55% ogólnej liczby zachorowań (5 przypadków) wystąpiło u dzieci, które uprzednio zostały zaszczepione przeciw różyczce w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

Tendencje spadkowe dotyczące zapadalności na różyczkę obserwuje się od 2007 roku (wykres 3).

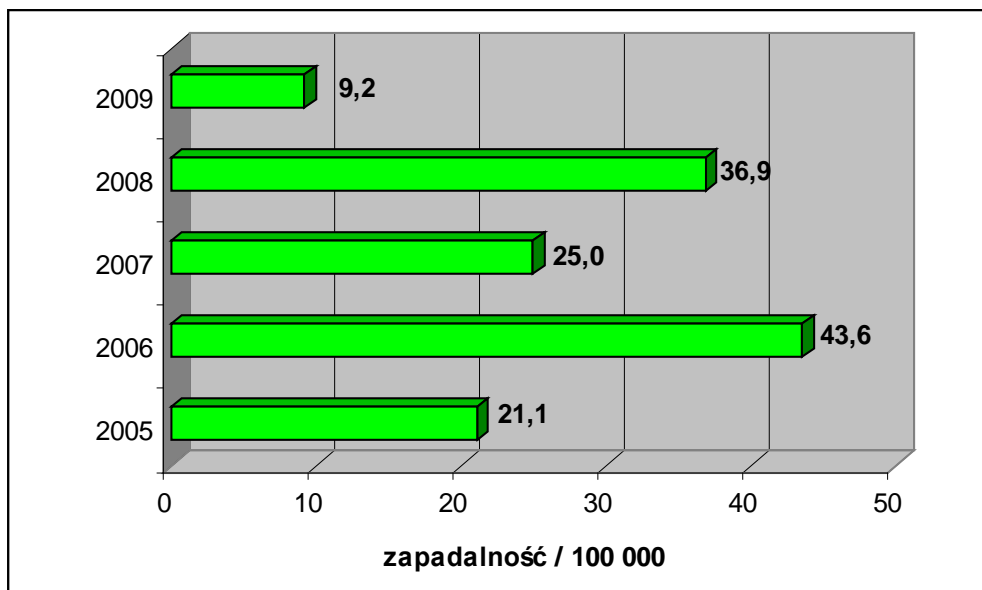
Wykres 3. Zapadalność na różyczkę w powiecie gostyńskim w latach 2005 - 2009

Zapadalność na **szkarlatynę** w 2009 roku była niższa w porównaniu do roku 2008 (wykres 4). Ogółem zgłoszono 7 zachorowań (wsp. zap. - 9,2), z czego ponad 85 % wystąpiło w grupie wieku od 0 do 9 lat. Częściej chorowały kobiety oraz mieszkańcy wsi.

W 2008 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 28 przypadków płonicy (wsp. zap. - 36,9).

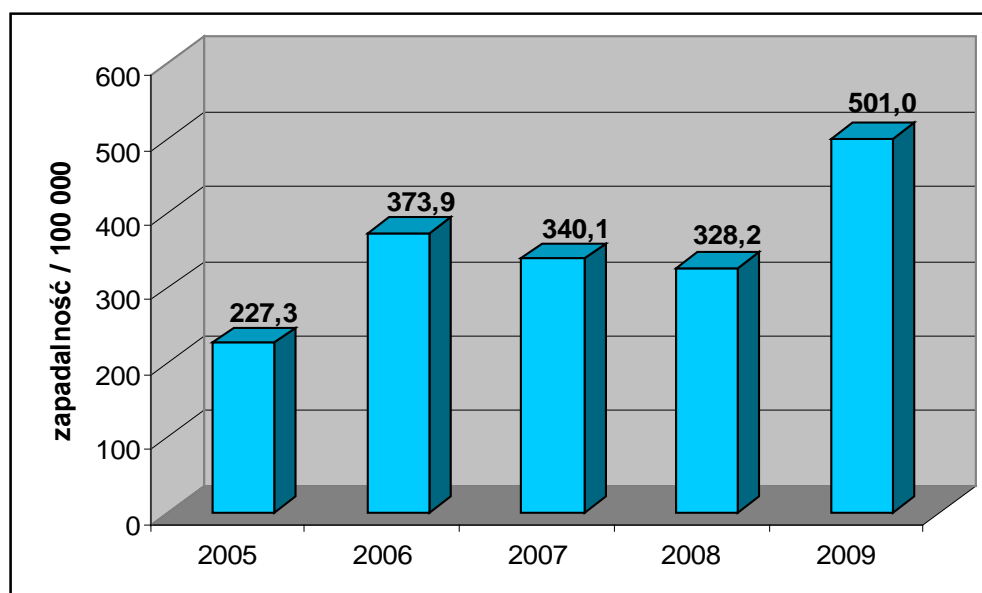
Wykres 4. Zapadalność na płonicę w powiecie gostyńskim w latach 2005 - 2009

Zapadalność na **ospę wietrzną** w powiecie gostyńskim od 5 lat utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie (wykres 5).

W 2009 roku ogółem zarejestrowano 381 przypadków ospy wietrznej (wsp. zap. - 501,0). Najwięcej zachorowań odnotowano u dzieci w grupie wieku od 0 do 4 lat. Ponad 80 % ogólnej liczby chorych stanowili mieszkańcy wsi, zapadalność była nieznacznie wyższa wśród mężczyzn.

Wykres 5. Zapadalność na ospę wietrzną w powiecie gostyńskim w latach 2005 - 2009

W 2009 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 6 przypadków **nagminnego zapalenia przyusznic** (wsp. zap. - 7.9). Zachorowania wystąpiły u 3 chłopców oraz 3 dziewczynek i zostały rozpoznane przez lekarzy wyłącznie na podstawie objawów klinicznych. 67% ogólnej liczby chorych stanowiły dzieci w wieku od 5 do 9 lat. Zapadalność na świnkę w 2009 roku była wyższa w mieście niż na wsi.

Dwoje dzieci zostało uprzednio zaszczepione przeciw śwince w ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych – zachorowania wystąpiły po 4 latach od podania szczepionki.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic była korzystniejsza w 2008 roku, w którym współczynnik zapadalności osiągnął wartość 4,0.

W 2009 roku, podobnie jak w latach poprzednich, w powiecie gostyńskim nie zgłoszono zachorowań na odrę i nagminne porażenie dziecięce.

I. 2. 4. Zachorowania na grypę

W 2009 roku na terenie powiatu gostyńskiego odnotowano ponad 3 - krotny wzrost zapadalności na **grypę** w porównaniu do roku 2008 (wykres 6). Zarejestrowano ogółem 813

przypadków grypy (wsp. zap. - 1069,1), natomiast w 2008 roku - 239 zachorowań (wsp. zap. - 315,1).

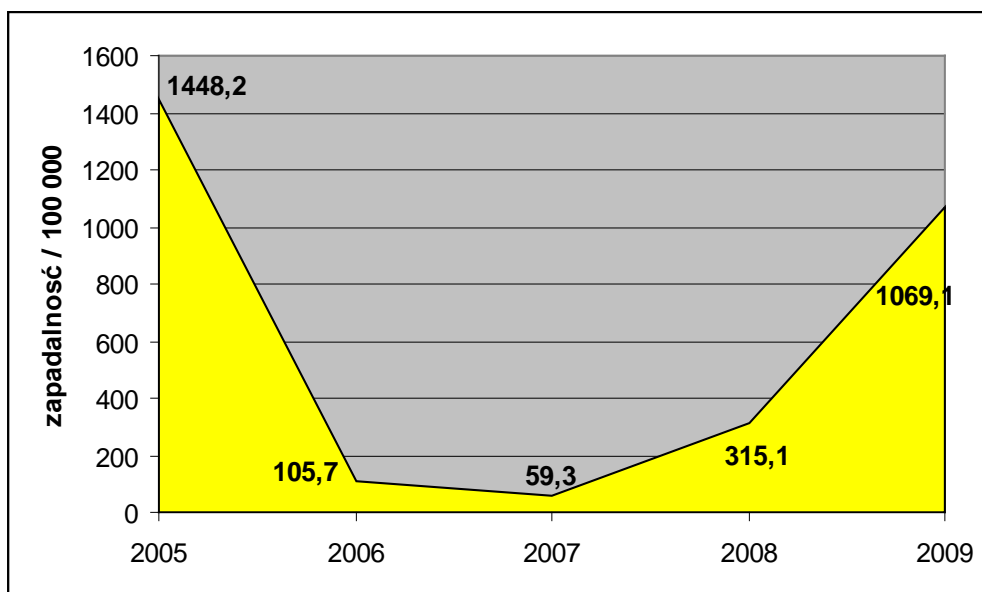
Z ogólnej liczby chorych 20% stanowiły dzieci do lat 14 (wsp. zap. - 1307,5). Szczyt zachorowań wystąpił na przełomie stycznia i lutego oraz w miesiącu grudniu.

5 przypadków grypy zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi - w materiale klinicznym stwierdzono obecność wirusa grypy typu A - w 3 przypadkach był to wirus grypy typu A/H1N1.

Żadna z osób, u których potwierdzono obecność wirusa grypy nie została zaszczepiona przeciw grypie w sezonie epidemicznym 2008/2009 oraz 2009/2010.

We wszystkich przypadkach nastąpił pełen powrót pacjentów do zdrowia.

Wykres 6. Zapadalność na grypę w powiecie gostyńskim w latach 2005 - 2009

I. 2. 5. Zachorowania na gruźlicę

W 2009 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 8 przypadków **gruźlicy płuc** (wsp. zap. - 11,8), w tym 5 zachorowań na gruźlicę prątkującą (BK +). Zapadalność była 2 - krotnie wyższa w porównaniu do roku 2008, w którym współczynnik zapadalności osiągnął wartość 5,3.

Wszystkie zachorowania na gruźlicę płuc wystąpiły u osób dorosłych w wieku powyżej 40 lat. 87% przypadków gruźlicy dotyczyło mężczyzn, 75% - mieszkańców wsi.

W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem objęto ogółem 16 osób pozostających w kontakcie wysokiego ryzyka z chorymi na gruźlicę prątkującą.

W 2009 roku odnotowano 3 przypadki **gruźlicy pozapłucnej** (wsp. zap. - 3,9), w tym:

- gruźlicę węzła chłonnego,
- gruźlicę skóry,
- gruźlicę opłucnej.

W latach 2007 - 2008 na terenie powiatu gostyńskiego nie zgłoszono zachorowań na gruźlicę pozapłucną.

I. 2. 6. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

W 2009 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano ogółem 4 przypadki **neuroinfekcji** (wsp. zap. - 5,3), w tym:

- 1 przypadek nie określonego zapalenia mózgu,
- 1 przypadek zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych wywołany przez nie określone czynniki,
- 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych (1 nieokreślony i 1 wywołany przez enterowirusy).

75% ogólnej liczby neuroinfekcji (3 przypadki) dotyczyło osób dorosłych w wieku od 24 do 36 lat. Rozkład zachorowań w mieście i na wsi oraz wśród kobiet i mężczyzn kształtował się na takim samym poziomie.

Współczynnik zapadalności na neuroinfekcje w 2009 roku był nieznacznie niższy w porównaniu do roku 2008, w którym osiągnął wartość 6,6.

W 2009 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie wystąpiły zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus influenzae*.

I. 2. 7. Choroby odzwierzęce

W 2009 roku, podobnie jak w roku 2008, w powiecie gostyńskim nie zgłoszono zachorowań na choroby odzwierzęce u ludzi.

W 2009 roku zgłoszono 78 przypadków pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę. Szczepienia przeciw wściekliznie podjęto u 3 osób. Sytuacja była korzystniejsza w porównaniu do roku 2008, w którym postępowanie poekspozycyjne wdrożono u 12 osób.

W 2009 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano przypadków wścieklizny wśród zwierząt.

I. 3. Zakażenia szpitalne i drobnoustroje alarmowe

Na podstawie nadesłanych raportów rocznych o zakażeniach zakładowych i drobnoustrojach alarmowych za rok 2009 dokonano analizy dotyczącej sytuacji epidemiologicznej w zakresie występowania drobnoustrojów alarmowych w dwóch szpitalach na terenie powiatu gostyńskiego:

- ⇒ Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu oraz
- ⇒ Szpitalu Zakonu Bonifratrów Św. Benedykta Menni w Piaskach - Marysinie.

W 2009 roku, podobnie jak w roku 2008, najwięcej badań mikrobiologicznych w odniesieniu do liczby łóżek wykonano w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii, oddziale chirurgii ogólnej oraz oddziale dziecięcym SP ZOZ w Gostyniu. Wykorzystanie diagnostyki mikrobiologicznej w ramach monitorowania zakażeń szpitalnych u pacjentów hospitalizowanych w pozostałych oddziałach szpitali było znikome (wykres 8).

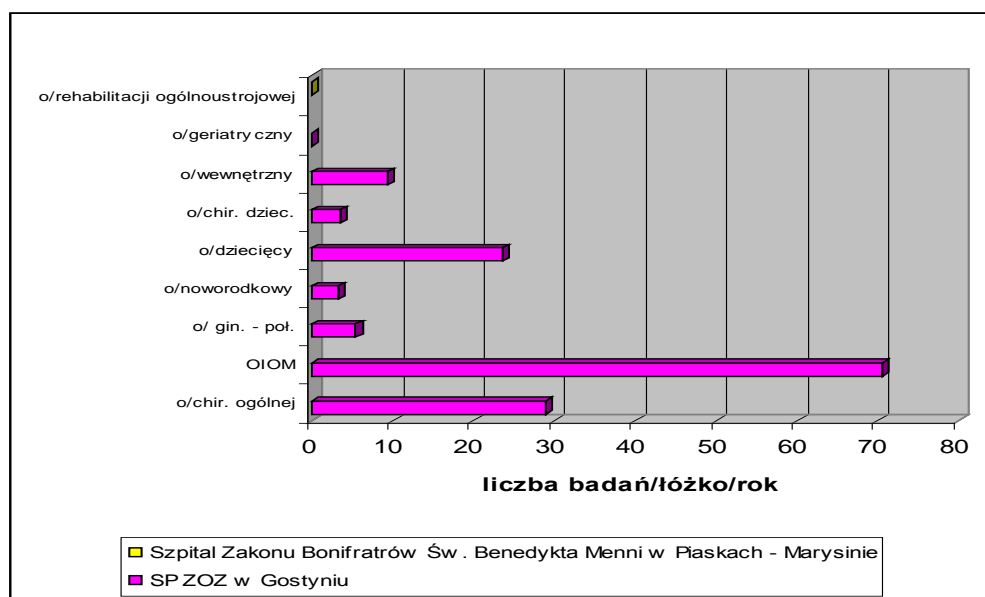
Najczęściej pojawiającymi się drobnoustrojami alarmowymi w SPZOZ w Gostyniu w 2009 roku były: rotawirusy, *Salmonella spp.* oraz *Pseudomonas aeruginosa*.

Najwyższe współczynniki zapadalności dla patogenów alarmowych obserwowano w oddziale dziecięcym i oddziale anestezjologii i intensywnej terapii.

W Szpitalu Zakonu Bonifratrów Św. Benedykta Menni w Piaskach - Marysinie w wyniku przeprowadzonych badań wyhodowano 2 gatunki patogenów alarmowych: *Staphylococcus aureus MRSA* oraz *Escherichia coli ESBL*.

Mała liczba badań bakteriologicznych wykonywanych w szpitalach na terenie powiatu gostyńskiego nie pozwala na obiektywną ocenę sytuacji w zakresie występowania zakażeń zakładowych i drobnoustrojów alarmowych.

Wykres 8. Dane dotyczące liczby badań mikrobiologicznych wykonanych w 2009 roku w szpitalach na terenie powiatu gostyńskiego w ramach monitorowania zakażeń zakładowych

I. 4. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowano w 18 placówkach opieki zdrowotnej, w tym:

- w oddziale noworodkowym Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu oraz
- w 17 gabinetach szczepień lekarzy rodzinnych.

Przeprowadzono 18 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono niedociągnięć dotyczących realizacji Programu Szczepień Ochronnych oraz nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek.

W 2009 roku wśród osób zaszczepionych na terenie powiatu gostyńskiego wystąpiły 2 niepożądane odczyny poszczepienne:

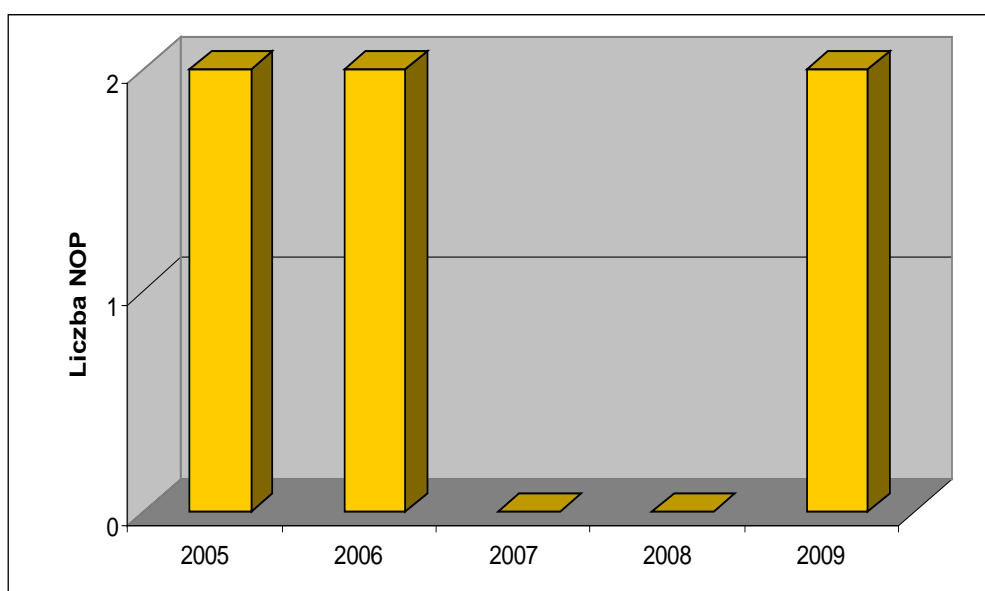
- odczyn po szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, który wystąpił u chłopca w 3 miesiącu życia po podaniu drugiej dawki szczepionki DTP (obrzęk i zaczerwienienie w miejscu wstrzyknięcia preparatu o średnicy większej niż 10 cm oraz niedowład wiotki ręki w drugiej dobie po szczepieniu),

- odczyn po szczepieniu szczepionką skojarzoną przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i *Haemophilus influenzae* typu b, który wystąpił u chłopca w 2 miesiącu życia po podaniu pierwszej w życiu dawki szczepionki (ciągły, trwający około 3 godzin płacz w ciągu doby po szczepieniu).

W obydwóch przypadkach u dzieci, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny nastąpił pełen powrót do zdrowia.

W 2008 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono niepożądanych odczynów poszczepiennych (wykres 9).

Wykres 9. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2005 - 2009

I. 5. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku kształtowała się pomyślnie. W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymywała się na poziomie zbliżonym do roku 2008 lub wykazywała tendencje spadkowe. W 2009 roku wyraźny wzrost zapadalności odnotowano jedynie w przypadku zachorowań na grypę oraz wirusowe zapalenie wątroby typu A, co prawdopodobnie związane było z wystąpieniem ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.

2. Działania podejmowane w celu zapobiegania epidemiom łatwo szerzących się chorób zakaźnych w 2009 roku ukierunkowane były przede wszystkim na propagowanie profilaktyki zakażeń wirusem grypy, w związku z ogłoszoną 6 fazą pandemii grypy typu A/H1N1.
3. W szpitalach na terenie powiatu gostyńskiego w dalszym ciągu wykonuje się zbyt mało badań mikrobiologicznych w celu oceny sytuacji epidemiologicznej w zakresie występowania zakażeń zakładowych i drobnoustrojów alarmowych.
4. W 2009 roku w powiecie gostyńskim nie obserwowano występowania epidemii chorób zakaźnych.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

II. 1. Wprowadzenie

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2008 stanowią wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417).

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie gostyńskim uzyskiwana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej (gruntowej). Nie występują ujęcia powierzchniowe służące do zasilania wodociągów.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2009 znajdowały się ogółem 34 wodociągi, z czego na terenach wiejskich znajduje się 31 wodociągów, czyli 91,2 % ogólnej liczby.

W ramach prowadzonego monitoringu pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociagowych. Ogółem w 2009 roku:

- ✦ pobrano do badań 253 próbki wody do spożycia,
- ✦ przeprowadzono 34 kontrole w 34 nadzorowanych wodociągach,
- ✦ skontrolowano 2 studnie publiczne oraz pobrano do badań próbki wody z tych studni.

II. 2. Charakterystyka ujęć

Wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417) dostarczało 100 % zarejestrowanych i skontrolowanych wodociągów.

W porównaniu z 2008 rokiem zwiększył się odsetek wodociągów dostarczających wodę dobrą na terenach wiejskich. Poprawa jakości wody dotyczyła wodociągu w Gostyniu, z uwagi na zmniejszenie zawartości żelaza i manganu w wodzie oraz poprawę wskaźnika mętności.

W 2009 roku wodociągi zaopatrywały w wodę 75 987 mieszkańców powiatu gostyńskiego, co stanowi 99,9 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu gostyńskiego równej 76 047 mieszkańców. Nie jest zwodociagowana miejscowość Talary - mieszkańcy korzystają z wody z ujęć własnych.

Ogółem, w 2009 roku, wodociągi zaopatrywały w wodę:

- ✚ w miastach – 32 063 mieszkańców,
- ✚ na wsi – 43 924 mieszkańców.

W grupie:

- ✓ *wodociągi o produkcji 1000 - 10 000 m³/dobę* - znajdowały się 4 wodociągi stanowiące 11,8 % ogólnej liczby wodociągów, zaopatrywały one 30 479 mieszkańców,
- ✓ *wodociągi o produkcji 100 - 1 000 m³/dobę* - 27 wodociągów, co stanowi 79,4 % ogólnej liczby wodociągów, zaopatrywały one 42 994 osoby,
- ✓ *wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę* - 3 wodociągi, co stanowi 8,8 % ogólnej liczby wodociągów, zaopatrywały 557 mieszkańców.

W wodzie wodociągowej występowały okresowo przekroczenia zawartości żelaza i manganu, podwyższona mętność, a także bakterie stanowiące zanieczyszczenie.

W przypadku złej bakteriologii, właściciele bądź administratorzy wodociągów, przeprowadzali dezynfekcję sieci wodociągowej. W wyniku prowadzonych działań naprawczych następowała poprawa jakości wody.

II. 3. Wodociągi

II. 3. 1. Sieć wodociągowa

Stopień zwodociągowania obszaru powiatu gostyńskiego w latach 2008 - 2009 przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Stopień zwodociągowania obszaru powiatu gostyńskiego w latach 2008 - 2009

Nazwa	Liczba wsi		Liczba wsi zwodociągowanych		Liczba ludności		Liczba ludności korzystającej z wodociągów		% zwodociągowania	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Miasto Borek	-	-	-	-	2522	2531	2522	2531	100	100
Gmina Borek	19	19	19	19	5216	5221	5216	5221	100	100
Miasto Gostyń	-	-	-	-	20642	20545	20642	20545	100	100
Gmina Gostyń	32	32	32	32	7302	7347	7302	7347	100	100
Miasto Krobia	-	-	-	-	4061	4099	4061	4099	100	100
Gmina Krobia	22	22	22	22	8800	8848	8800	8848	100	100
Gmina Pępowo	14	14	14	14	5959	5993	5959	5993	100	100
Gmina Piaski	24	24	23	23	8337	8452	8277	8392	99,3	99,2
Miasto Pogorzela	-	-	-	-	1977	2020	1977	2022	100	100
Gmina Pogorzela	12	12	12	12	3157	3117	3157	3117	100	100
Miasto Poniec	-	-	-	-	2876	2868	2876	2868	100	100
Gmina Poniec	19	19	19	19	5012	5006	5012	5006	100	100
Powiat gostyński	142	142	141	141	75861	76047	75801	75987	99,9	99,9

II. 3. 2. Jakość wody w wodociągach

II. 3. 2. 1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d

Do grupy tej zaliczono 3 wodociągi publiczne: Bodzewko, Karzec i Ostrowo, co stanowi 8,8 % ogólnej liczby wodociągów.

Wymienione wodociągi posiadają urządzenia do uzdatniania wody, prowadzony jest proces jej uzdatniania. Przeprowadzone kontrole sanitarne stacji oraz ujęć wodnych nie wykazały usterek sanitarno - higienicznych i sanitarno - technicznych.

Administratorzy wodociągów w Ostrowie i w Karcu, w roku 2009, przeprowadzili remonty budynków stacji uzdatniania wody. Dotyczyły one wymiany pokrycia dachu w

Ostrowie oraz zainstalowania ogrzewania gazowego w budynku stacji uzdatniania wody w Karcu.

W 2009 roku wszystkie skontrolowane urządzenia dostarczały wodę dobrą, odpowiadającą wymogom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi.

Deficyt wody nie występował w żadnym z nadzorowanych wodociągów.

II. 3. 2. 2. Wodociągi o produkcji 100 – 1 000 m³/d

W grupie tej znajduje się 27 wodociągów. Są one najliczniejszą grupą urządzeń zaopatrzenia ludności powiatu gostyńskiego w wodę i stanowią 79,4 % ogólnej liczby wodociągów. Należą do nich: 1 wodociąg lokalny w mieście i 26 wodociągów publicznych znajdujących się na terenach wiejskich, tj.:

- *wodociąg lokalny* - Ardagh Glass Gostyń S.A. (objęty nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu. Wodociąg nie stanowi stałego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, większość produkowanej wody przeznaczona jest na cele produkcyjne zakładu),
- *wodociągi publiczne* - Bodzewo, Brzezcie, Bukownica, Czajkowo, Florynki, Gola, Jeżewo, Karolew, Kosowo, Koszkowo, Krzyżanki, Kuczynka, Małgów, Pępowo, Podrzeczce, Siedlec, Siedmiorogów II, Smogorzewo, Wymysłowo, Strzelce Wielkie, Tworzymirki, Stefanowo, Wilkonice, Zalesie, Ziemiń, Wziąchów.

Wszystkie wymienione wodociągi posiadają urządzenia do uzdatniania wody. Przeprowadzone kontrole sanitarne stacji oraz ujęć wodnych nie wykazały usterek sanitarno - higienicznych i sanitarno - technicznych.

W 2009 roku administratorzy części wodociągów przeprowadzili prace remontowe. Dotyczyły one wodociągów publicznych:

- ➔ Brzezcie - wymieniono pokrycie dachu budynku stacji uzdatniania wody,
- ➔ Czajkowo - dokonano malowania urządzeń uzdatniających oraz przeglądu technicznego chloratorów,
- ➔ Kosowo - przebudowano sieć wodociągową z przyłączami,
- ➔ Tworzymirki - wymieniono złoża i dysze w odżelaziaczach, rozpoczęto dozowanie preparatu fosforanowego SeaQest celem poprawy jakości wody pod względem fizyko - chemicznym, wymieniono część przewodów wodociągowych i armatury, ścieki ze

stacji uzdatniania wody podłączono do sieci kanalizacyjnej, wymieniono pokrycie dachu,

- ➔ Gola - wymieniono zbiorniki wody czystej, wymieniono przyłącza wodociągowe, dokonano konserwacji pokrycia dachu na budynku stacji uzdatniania wody,
- ➔ Pępowo - wymieniono sieć wodociągową na jednej ulicy w Pępowie, wymieniono i zmodernizowano zasilanie elektryczne z wymianą kabli, sterowni, szaf energetycznych, zmieniono drugi stopień pompowania wody, wyremontowano elewację budynku stacji uzdatniania wody, wymieniono ogrodzenie strefy bezpośredniej stacji uzdatniania wody,
- ➔ Krzyżanki - wymieniono sieć wodociągową w miejscowości Skoraszewice,
- ➔ Wilkonice - wymieniono sieć wodociągową w miejscowości Wilkonice,
- ➔ Małgów - wymieniono ogrodzenie strefy bezpośredniej budynku stacji uzdatniania wody,
- ➔ Wymysłowo - przedłużono sieć wodociągową w miejscowości Żychlewo, wymieniono okna w budynku stacji uzdatniania wody, zainstalowano ogrzewanie gazowe,
- ➔ Florynki - zainstalowano ogrzewanie gazowe w budynku stacji,
- ➔ Ziemiń - wymieniono rury w odzłaziaczach oraz złoża filtracyjne w odzłaziaczach, zainstalowano ogrzewanie gazowe w budynku stacji, wymieniono urządzenia sanitarne, zamontowano kabinę prysznicową, powiększono pomieszczenie socjalne dla konserwatora, przygotowano oddzielne pomieszczenie dla agregatora,
- ➔ Stefanowo - naprawiono dach budynku stacji uzdatniania wody, wymalowano ściany i sufity budynku, wymalowano urządzenia uzdatniające,
- ➔ Bukownica - przedłużono oraz wymieniono sieć wodociągową na dwóch ulicach w Krobi.

W 2009 roku 100 % skontrolowanych wodociągów dostarczało wodę dobrą, jej jakość w porównaniu z rokiem 2008 nie uległa pogorszeniu.

Nie stwierdzono deficytu wody.

II. 3. 2. 3. Wodociągi o produkcji 1 000 - 10 000 m³/d

Do grupy tej należą 4 wodociągi, stanowiące 11,8 % ogólnej liczby. Są to:

- ✓ wodociąg publiczny w Gostyniu,

- ✓ wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej, przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu,
- ✓ wodociąg publiczny w Drzewcach,
- ✓ wodociąg zakładowy w Pudliszkach.

Wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu objęty jest nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu. Stanowi zaopatrzenie w wodę wyłącznie mieszkańców bloków przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu. Większość produkowanej wody przeznaczona jest do celów produkcyjnych.

Wodociąg publiczny w Gostyniu zaopatruje w wodę 20 545 mieszkańców miasta Gostynia, co stanowi 27,0 % ogółu ludności powiatu gostyńskiego korzystającej z wody wodociągowej.

W 2009 roku skontrolowano wszystkie wodociągi tej grupy. Wymienione wodociągi prowadzą proces uzdatniania wody.

Administratorzy wodociągów prowadzili w 2009 roku prace remontowe. Dotyczyły one wodociągu publicznego w Gostyniu, Drzewcach oraz sieci wodociągowej w Pudliszkach:

- ➡ w Gostyniu - zakończono remont stacji uzdatniania wody, przebudowano drogę dojazdową do stacji uzdatniania wody,
- ➡ w Drzewcach - rozpoczęto rozbudowę budynku stacji uzdatniania wody, wznowiono dozowanie preparatu fosforanowego SeaQest celem poprawy jakości wody pod względem fizyko - chemicznym,
- ➡ dla sieci wodociągowej w Pudliszkach - położono nową sieć wodociągową na dwóch ulicach Pudliszek.

Przeprowadzone kontrole sanitarne stacji uzdatniania wody oraz ujęć wodnych nie wykazały usterek sanitarno - higienicznych.

W 2009 roku wszystkie skontrolowane urządzenia dostarczały wodę dobrą, odpowiadającą wymogom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. W porównaniu z rokiem 2008, w związku z zakończonym remontem stacji uzdatniania wody, poprawie uległa jakość wody z wodociągu publicznego w Gostyniu - zmniejszyła się mętność oraz zawartość manganu i żelaza.

Deficyt wody nie występuje w żadnym z wymienionych wyżej wodociągów.

II. 4. Studnie publiczne

Urządzenia te stanowią awaryjne źródło wody na terenach wyposażonych w sieć wodociągową.

W 2009 roku skontrolowano dwie studnie publiczne - w Gostyniu i w Borku Wlkp.

W obu studniach woda nie odpowiadała wymogom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi w zakresie: barwy, mętności, przewodności, azotanów, żelaza, manganu oraz z uwagi na obecność bakterii grupy coli i paciorkowców kałowych. Jakość wody ze studni publicznych w porównaniu z rokiem 2008 nie uległa zmianie.

Stan sanitarno - techniczny studni nie budził zastrzeżeń.

II. 5. Podsumowanie

1. W 2009 roku nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu objętych było 36 obiektów związanych z dostarczaniem wody do spożycia przez ludzi. 94,4 % tej liczby stanowiły wodociągi, natomiast 5,6 % stanowiły studnie publiczne.
2. W porównaniu z rokiem 2008 nastąpiła poprawa zaopatrzenia ludności powiatu gostyńskiego w wodę, w wyniku kontynuacji rozbudowy sieci wodociągowych.
3. W wyniku prowadzonych prac modernizacyjnych wymieniono część sieci wodociągowych z rur azbestowo - cementowych na rury PCV.
4. Najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody z wodociągów były przekroczenia parametrów fizyko - chemicznych, tj.: żelaza, manganu oraz towarzysząca temu podwyższona mętność. Wskaźniki te wpływały na jakość organoleptyczną wody, nie stanowiły jednak bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów. W przypadku zaistniałych przekroczeń, producenci wody podejmowali działania mające na celu dostosowanie parametrów wody do wymogów obowiązującego rozporządzenia.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

III. 1. Wprowadzenie

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2009 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu dokonał oceny stanu sanitarnego 212 obiektów użyteczności publicznej, co stanowi 80,9 % wszystkich 262 obiektów znajdujących się w ewidencji.

III. 2. Stan sanitarny wybranych obiektów

III. 2. 1. Domy pomocy społecznej

W 2009 roku nadzorowi podlegały 4 domy pomocy społecznej. Do obiektów tych należą domy pomocy społecznej w: Chwałkowie, Rogowie, Chumiętkach oraz Zimnowodzie. Są to placówki całodobowe, które zapewniają pensjonariuszom opiekę medyczną, całodzienne wyżywienie, ponadto rehabilitację, fizjoterapię oraz program terapii zajęciowej.

Placówki te zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych, posiadają własne oczyszczalnie ścieków. Jakość wody odpowiada wymogom sanitarnym stawianym wodzie do spożycia przez ludzi.

Standardy w placówkach zostały osiągnięte. Wszystkie obiekty dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych.

III. 2. 2. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

Nadzorem sanitarnym objęto 2 obiekty hotelowe znajdujące się na terenie powiatu gostyńskiego:

- Hotel „Cukropol” w Gostyniu, ul. Hutnika 14, należący do firmy: Mieszalnia Pasz, Sprzedaż Środków do Produkcji Rolnej Stanisław Markowski, ul. Starogostyńska 7, 63-800 Gostyń,
- Hotel - Restauracja „Podleśna” w Gostyniu, ul. Sportowa 1, należący do Firmy Raczkiewicz, siedziba: 63-200 Jarocin, ul. Ks. Kard. Wyszyńskiego 4.

Budynki obiektów hotelarskich posiadają: hole z recepcją, pokoje mieszkalne, sale konferencyjne, klubowe, zespoły odnowy biologicznej oraz restauracje.

W obiektach tych w roku 2009 przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Stan sanitarno - higieniczny obiektów oceniono jako dobry.

W hotelu „Podleśna” w roku 2009 dokonano modernizacji części pomieszczeń:

- ◆ pokoje wyposażono w łazienki, w związku z czym zlikwidowano pomieszczenia sanitarno - higieniczne drugiej części hotelowej,
- ◆ wymalowano pomieszczenie magazynowania bielizny brudnej.

W hotelu „Cukropol” w 2009 roku:

- ◆ dostosowano toalety do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ◆ przekształcono część pokoi hotelowych w dwa apartamenty o wysokim standardzie,
- ◆ wykonano remont pomieszczeń piwnicznych z przeznaczeniem na pomieszczenia socjalne dla pracowników.

Ponadto skontrolowano pensjonat „Absolwent” w Gostyniu, należący do Fundacji „Absolwent”. Obiekt posiada kategoryzację ***, utrzymany jest w bardzo dobrym stanie sanitarno - technicznym.

W 2009 roku kontrolą objęto również 3 kwatery agroturystyczne: 2 w Pępowie oraz 1 w Ludwinowie (gmina Pępowo).

Pomieszczenia obiektów pod względem sanitarno - higienicznym nie budziły zastrzeżeń.

W 2009 roku uległ likwidacji jeden obiekt: Agro - Kwatera „U Doroty” Dorota Hudzińska, 63-830 Pępowo, ul. Powstańców Wlkp. 31.

Ponadto, skontrolowano 7 obiektów użyteczności publicznej posiadających pokoje gościnne, a mianowicie:

- ◆ Zajazd „Pod Wiwatem” w Krajewicach,
- ◆ pokoje gościnne należące do Transpetrol Bis w Borku Wlkp.,
- ◆ Zajazd „Stajenka” w Borku Wlkp.,
- ◆ Restaurację „Darwid” w Krobi,
- ◆ Pałac w Goli,
- ◆ Centrum Konferencyjne w Gębicach,
- ◆ Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie.

Skontrolowane obiekty nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno - higienicznym.

Pokoje gościnne należące do Transpetrol Bis w Borku Wlkp. - w trakcie generalnego remontu, trwa również remont zespołów higieniczno - sanitarnych oraz przebudowa małej sali bankietowej na pokoje gościnne.

Pokoje gościnne należące do Zajazdu „Pod Wiwatem” w Krajewicach - w trakcie remontu.

Trzy obiekty posiadające bazę noclegową, tj. Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie, Centrum Konferencyjne w Gębicach oraz Pałac w Goli należący do Top - Farms Wielkopolska Sp. z o.o. Piotrowo Pierwsze z/s w Goli, dysponują apartamentami o wysokim standardzie. Ich stan sanitarno - techniczny jest bardzo dobry.

III. 2. 3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

Ogółem w 2009 roku oceniono stan sanitarny 80 spośród 118 obiektów tej grupy, co stanowi 67,79 % zakładów ujętych w ewidencji. Najwięcej, bo 99 obiektów zlokalizowanych jest w miastach, na wsiach funkcjonuje tylko 19 zakładów tej grupy. Przeważającą część stanowią zakłady fryzjerskie, tj. 57 obiektów, co stanowi 48,3 % ogólnej liczby obiektów będących pod nadzorem.

Obiekty oceniano pod kątem zgodności z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. Nr 31, poz. 273). 79 skontrolowanych zakładów spełnia wymagania przepisów w/w rozporządzenia.

W porównaniu z rokiem 2008 liczba zakładów technicznie złych nie zmieniła się. Jest to Zakład Fryzjerski mieszczący się przy ul. Harcerskiej 5 w Krobi. Nie spełnia on wymagań wyżej cytowanego rozporządzenia. Zakład nie posiada pomieszczenia sanitarno - higienicznego, ponieważ brak możliwości jego wydzielenia w tym zakładzie. Osoba zatrudniona i klienci mają możliwość korzystania z toalety w innym obiekcie znajdującym się w pobliżu zakładu fryzjerskiego.

Pomieszczenia i wyposażenie wszystkich skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno - porządkowym.

W 2009 roku zarejestrowano 8 obiektów nowych: 6 w miastach i 2 na wsi. Zakłady nowopowstałe są funkcjonalne i estetyczne.

Żaden ze skontrolowanych zakładów nie dysponuje autoklawem. 46 obiektów posiada i stosuje sterylizatory kulkowe. Ponadto, w każdym zakładzie dezynfekcja narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich prowadzona jest za pomocą właściwych preparatów i środków dezynfekcyjnych.

III. 2. 4. Obiekty komunikacji publicznej

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się 1 obiekt komunikacji publicznej, tj. Dworzec Autobusowy w Gostyniu. Z dniem 1 marca 2009 roku oddano do użytku nowy budynek dworca.

Dworzec Autobusowy w Gostyniu posiada 7 stanowisk autobusowych. Podjazdy dla autobusów mają nawierzchnię utwardzoną, wyłożoną kostką brukową.

Wiaty dla pasażerów oczekujących na autobusy wyposażone są w siedziska oraz pojemniki na odpady.

Obiekt dostosowany został dla osób niepełnosprawnych, tj. wydzielono pomieszczenie sanitarno - higieniczne.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości natury sanitarno - technicznej i sanitarno - porządkowej w zakresie budynku dworca, jak i jego otoczenia.

III. 2. 5. Ustępy publiczne

W 2009 roku kontrolą objęto 3 toalety publiczne: 2 w Gostyniu - przy ul. Łaziennej oraz przy cmentarzu parafialnym na ul. Jana Pawła II oraz 1 w Krobi, co stanowi 100 % obiektów znajdujących się ewidencji.

Kontrola toalet publicznych w Gostyniu przy ul. Łaziennej wykazała nieprawidłowości natury sanitarno - technicznej:

- ✘ ściany pomieszczeń brudne, częściowo odpadająca farba ze ścian,
- ✘ zniszczona glazura muszli ustępowych,
- ✘ brak umywalki w pomieszczeniu toalet męskich,
- ✘ zniszczona posadzka.

Wszczęto postępowanie administracyjne, w wyniku czego wydano decyzję administracyjną. Część uchybień usunięto w roku 2009, natomiast pozostałe są w trakcie usuwania.

Podczas kontroli pozostałych toalet w Gostyniu i w Krobi nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno - porządkowych.

III. 2. 6. Kąpieliska i baseny kąpielowe

III. 2. 6. 1. Kąpieliska

Na terenie powiatu gostyńskiego znajduje się 1 kąpielisko śródlądowe w miejscowości Głuchów (gmina Pogorzela).

Ocenę jakości wody w kąpielisku prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. Nr 183, poz. 1530). Próbki wody do badań pobierano w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego - przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, a następnie co dwa tygodnie w czasie jego trwania.

Pobrano łącznie 16 próbek wody. W porównaniu z rokiem 2008 uległa pogorszeniu jakość wody. Stwierdzono niewystarczającą zawartość tlenu rozpuszczonego oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne. Wysoka, ponadnormatywna liczba bakterii grupy coli stanowiła bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia osób korzystających z kąpeli. W związku z brakiem przydatności wody do kąpeli, właściciel kąpieliska nie uruchomił obiektu w trakcie trwania sezonu.

III. 2. 6. 2. Baseny kąpielowe

W roku 2009, decyzją właściciela obiektu, basen kąpielowy odkryty mieszczący się w Gostyniu przy ul. Sportowej 1 został zlikwidowany.

Czynna natomiast jest pływalnia kryta „Na fali”, mieszcząca się przy ul. Starogostyńskiej 9A w Gostyniu. Basen posiada 4 niecki: basen sportowy, basen rekreacyjny, brodzik oraz jacuzzi.

Pływalnia zasilana jest wodą z sieci wodociągowej wodociągu publicznego w Gostyniu. Proces dezynfekcji i uzdatniania wody prowadzony jest automatycznie. Do dezynfekcji stosowany jest podchloryn sodu.

1 raz w miesiącu przeprowadza się kontrole sanitarne, a także pobiera się próbki wody do badań laboratoryjnych.

Ogółem w roku 2009 pobrano do badań bakteriologicznych 84 próbki wody z pływalni i przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych obiektu.

Nie wniesiono zastrzeżeń dotyczących stanu sanitarno - technicznego całego obiektu pływalni. W roku 2009 nie stwierdzono zanieczyszczenia bakteriologicznego wody.

III. 2. 6. 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się ogółem 70 obiektów tej grupy: 52 w miastach oraz 18 na terenach wiejskich. Są to obiekty kulturalne, sportowe, kino, stadiony, stacje paliw, pokoje gościnne, apteki, pralnie oraz parkingi.

Ogółem przeprowadzono 30 kontroli w 28 obiektach: 20 w miastach, natomiast 8 na terenach wiejskich.

Przeprowadzona w roku 2009 kontrola Centrum Pralniczego „Delfin” w Krobia przy ulicy Miejsko - Góreckiej 2 wykazała nieprawidłowości pod względem technicznym:

- ✘ ściany w pomieszczeniach socjalnych brudne, z odpadającą farbą,
- ✘ w szatni brak warunków do higienicznego przechowywania odzieży własnej, roboczej i ochronnej.

Wszczęto postępowanie administracyjne. Realizacja decyzji - w toku.

W obiekcie nie wykonuje się prania bielizny szpitalnej, prowadzone jest pranie bielizny hotelowej oraz bielizny z obiektów gastronomicznych.

Praniem bielizny szpitalnej zajmuje się Firma Usługowo - Handlowa „Medij” Danuta Łapawa w Gostyniu przy ulicy Górnej 61. Przedmiotowa pralnia znajduje się w Pudliskach przy ul. Fabrycznej 7. Przeprowadzona kontrola pralni nie wykazała uchybień sanitarno - technicznych.

Wszystkie skontrolowane obiekty użyteczności publicznej nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno - porządkowym.

Piaskownice

W roku 2009 prowadzono akcyjne kontrole sanitarne piaskownic znajdujących się na terenie powiatu gostyńskiego (w przedszkolach, żłobkach oraz ogólnodostępnych) pod kątem ich zabezpieczenia przed dostępem zwierząt. Kontrole niektórych piaskownic połączone były z badaniem zanieczyszczenia mikrobiologicznego piasku.

Ogółem skontrolowano 79 piaskownic - 63 w miastach i 16 na wsi.

Dyrektorzy 6 placówek przedszkolnych oraz żłobka - dokonali zabezpieczenia piaskownic przed dostępem zwierząt, poprzez ich nakrycie.

Ponadto, z pięciu piaskownic pobrano 5 próbek piasku, w których w wyniku badań nie stwierdzono zanieczyszczenia bakteriologicznego oraz obecności inwazyjnych jaj pasożytów przewodu pokarmowego.

Cmentarze

Na terenie powiatu gostyńskiego znajduje się 21 cmentarzy - 5 w miastach oraz 16 na terenach wiejskich. Skontrolowano 2 cmentarze - w Poniecu i w Gostyniu (przeprowadzono 2 kontrole sanitarne):

◆ Cmentarz parafialny w Poniecu

Na cmentarzu znajduje się kaplica cmentarna przeznaczona do przechowywania zwłok i przeprowadzania ceremonii pogrzebowych. Pomieszczenia kaplicy utrzymane są w dobrym stanie sanitarno - porządkowym i technicznym.

◆ Cmentarz parafialny w Gostyniu

Ceremonie pogrzebowe odbywają się poza cmentarzem.

Skontrolowane cmentarze utrzymane są w dobrym stanie sanitarno - porządkowym.

Zakłady pogrzebowe

Zarejestrowano ogółem 4 zakłady pogrzebowe, zlokalizowane w miastach. Kontrole przeprowadzone w tych zakładach dotyczyły środków transportu, będących na wyposażeniu zakładów. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu gostyńskiego znajduje się 1 dom przedpogrzebowy w Gostyniu. Zlokalizowany jest on poza cmentarzem, w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Dom przedpogrzebowy posiada:

- pomieszczenie chłodni z miejscami do przechowywania zwłok (dwie szafy chłodnicze),

- pomieszczenia sanitarno - higieniczne dla personelu i osób korzystających z usług przedpogrzebowych,
- pomieszczenie na prosektorium,
- kaplicę,
- toalety dla osób korzystających z kaplicy,
- pomieszczenia administracyjno - biurowe.

Pomieszczenie chłodni oraz pozostałe pomieszczenia utrzymane są w dobrym stanie sanitarno - technicznym i sanitarno - porządkowym.

III. 2. 6. 4. Środki transportu publicznego

W 2009 roku skontrolowano:

- 4 autobusy komunikacji publicznej, stacjonujące przy dworcu autobusowym w Gostyniu,
- karetkę do przewozu chorych - stacjonującą przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu,
- 7 samochodów do przewozu bielizny czystej i brudnej - firmy „Medij”,
- 2 samochody do przewozu bielizny czystej i brudnej należące do Centrum Pralniczego „Delfin”,
- 8 samochodów do przewozu zwłok.

Wszystkie skontrolowane pojazdy utrzymane były w czystości, użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Spełniały wymagania higieniczno - sanitarne.

III. 3. Podsumowanie

1. Większość zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej to obiekty nowe, dobrze wyposażone, funkcjonalne, spełniające wymogi obowiązującego rozporządzenia.
2. Zlikwidowano basen kąpielowy otwarty przy ul. Sportowej 1 w Gostyniu.
3. Woda w basenie kąpielowym zamkniętym „Na fali” przy ul. Starogostyńskiej 9A w Gostyniu nie stanowi zagrożenia dla zdrowia kąpiących się.
4. Widoczna jest dbałość zarówno o obiekty hotelowe, jak i o otaczające je tereny.

IV. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej

IV. 1. Wprowadzenie

Celem nadzoru sanitarnego nad zakładami opieki zdrowotnej w roku 2009 była kontrola panujących w nich warunków sanitarnych, eliminacja zagrożeń, jak również warunki udzielania świadczeń leczniczych.

Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto:

- *zakłady opieki zdrowotnej, tj.: szpitale, przychodnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, pracownie protetyki, stomatologii i ortodoncji, zakłady rehabilitacji leczniczej, żłobek oraz inne zakłady opieki zdrowotnej,*
- *indywidualne praktyki lekarskie,*
- *indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie,*
- *indywidualne praktyki lekarzy dentyków,*
- *indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków,*
- *grupowe praktyki lekarzy dentyków,*
- *indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych,*
- *indywidualne i specjalistyczne praktyki pielęgniarek i położnych,*
- *grupowe praktyki pielęgniarek i położnych oraz*
- *inne obiekty świadczące usługi medyczne nie będące zakładami opieki zdrowotnej.*

IV. 2. Szpitale

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się dwa zakłady opieki zdrowotnej zamkniętej, udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych:

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gostyniu (SP ZOZ w Gostyniu) - z oddziałami w obiektach w Gostyniu i w Poniecu,
- Szpital Zakonu Bonifratrów Św. Benedykta Menni w Piaskach - Marysinie.

Przeprowadzono w nich łącznie 7 kontroli sanitarnych: 5 kontroli w SP ZOZ w Gostyniu i 2 kontrole w Szpitalu w Piaskach - Marysinie.

IV. 2. 1. Stan techniczny i funkcjonalny szpitali

➤ SP ZOZ w Gostyniu:

W/w placówka posiada Program Dostosowania Pomieszczeń do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 roku *w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej* (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 z późn. zm.) - z terminem realizacji do dnia 31 grudnia 2012 roku.

Modernizacja Szpitala w Gostyniu odbywa się zgodnie z zatwierdzonym Programem Dostosowawczym.

W roku 2009 rozpoczęto remont w pomieszczeniach zespołu porodowego, oddziału położnictwa, oddziału ginekologicznego, części oddziału chirurgii dziecięcej.

Z dniem 3 grudnia 2009 roku oddano do użytku nową pracownię tomografii komputerowej zlokalizowaną w budynku szpitala w Gostyniu.

Ponadto, od dnia 10 kwietnia 2009 roku funkcjonuje dział rehabilitacji i fizjoterapii w pomieszczeniach przy ulicy Wrocławskiej 8 w Gostyniu, należące do SP ZOZ w Gostyniu.

Szczegółowy harmonogram prac remontowych w Szpitalu w Gostyniu, z ustalonym terminem ich zakończenia na dzień 30 maja 2010 roku, przewiduje:

- remont pomieszczeń oddziału chirurgii dziecięcej z przeznaczeniem na izbę przyjęć,
- remont pomieszczeń oddziału ginekologii z przeznaczeniem na oddział chirurgii dziecięcej,
- remont pomieszczeń oddziału położniczego i noworodkowego,
- wymiana windy osobowo - towarowej,
- wykonanie zadaszonego podjazdu dla ambulansów sanitarnych w połączeniu z nowopowstałą Izbą Przyjęć Szpitala,

W oddziale w Poniecu nie prowadzono żadnych remontów, z uwagi na jego planowaną likwidację w 2010 roku.

Podczas kontroli Szpitala nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie porządku w obiekcie i jego otoczeniu.

➤ **Szpital Zakonu Bonifratrów w Piaskach - Marysinie:**

Szpital posiada Program Dostosowania Pomieszczeń do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 roku w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 z późn. zm.) – z terminem realizacji do dnia 31 grudnia 2012 roku.

W Szpitalu zwiększona została baza łóżkowa (z 65 na 80) oddziału rehabilitacji ogólnoustrojowej z pododdziałem rehabilitacji neurologicznej.

Stan sanitarny Szpitala jest dobry.

IV. 2. 2. Zaopatrzenie w wodę

Szpitaly zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych, sieciowych. W wodę ciepłą zaopatrywane są z kotłowni własnych. Żaden z obiektów nie posiada rezerwowych źródeł zaopatrzenia w wodę, jednakże w programie dostosowania Szpitala w Gostyniu zaplanowana jest budowa przepływowego zbiornika retencyjnego, z terminem realizacji do końca 2012 roku.

Jakość wody stanowiącej zaopatrzenie wszystkich Szpitali pod względem fizyko - chemicznym i bakteriologicznym odpowiadała wymogom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi

W szpitalach, w roku 2009, nie wystąpiły przerwy w dostawie wody. Podczas kontroli nie stwierdzono awarii sieci wodociągowej.

IV. 2. 3. Dezynfekcja

W szpitalach opracowane i stosowane są procedury dotyczące sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania tych procedur. Utrzymaniem czystości i porządku w pomieszczeniach szpitalnych zajmują się pracownicy szpitala.

Ponadto, podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych w szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie doboru środków dezynfekcyjnych, uchybień dotyczących przestrzegania procedur związanych z dezynfekcją narzędzi, sprzętu medycznego i pozostałych powierzchni.

Stosowane są preparaty dezynfekcyjne o szerokim zakresie działania na drobnoustroje. Stężone preparaty dezynfekcyjne przechowywane są w oryginalnych opakowaniach, w miejscach niedostępnych dla osób niepowołanych. Stosowane są prawidłowe pojemniki na roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych. Roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych przygotowywane są ściśle według zaleceń producenta, przechowywane w wydzielonych pomieszczeniach, w poszczególnych oddziałach szpitali, wymieniane codziennie lub częściej w zależności od intensywności ich użytkowania.

Zapas środków dezynfekcyjnych w obiektach był wystarczający, w miarę potrzeb na bieżąco uzupełniany. Stosowane środki dezynfekcyjne posiadały ważne okresy przydatności do użytku.

IV. 2. 4. Komory dezynfekcyjne

Szpital nie posiada centralnych dezynfektorni - stacji przygotowania łóżek. Dezynfekcja łóżek prowadzona jest na oddziałach, w miejscu ich przeznaczenia.

IV. 2. 5. Sterylizacja

Szpital znajdujący się na terenie powiatu gostyńskiego nie posiada centralnej sterylizatorni spełniającej wymogi określone w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 roku w *sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej* (Dz.U. Nr 213, poz. 1568 z późn. zm.).

W obrębie Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu wydzielony jest punkt sterylizacji, w którym sterylizowane są narzędzia i sprzęt medyczny pochodzące z poszczególnych oddziałów Szpitala oraz podręczna sterylizatornia, zlokalizowana bezpośrednio przy pomieszczeniach bloku operacyjnego.

Organizacja przestrzenna w/w pomieszczeń uniemożliwia zachowanie rozdziału stref brudnych, czystych i sterylnych.

W 2009 roku poprawie uległ stan sanitarno – techniczny pomieszczenia punktu sterylizacji, w którym odbywa się degazacja artykułów sterylnych po sterylizacji tlenkiem etylenu - podczas prowadzonych prac remontowych naprawiono pęknięcia powierzchni ścian, pomieszczenia odmalowano łatwozmywalną farbą.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2009 roku zastrzeżenia budził stan sanitarno - techniczny korytarza piwnicy, którym transportowane są jałowe pakiety z punktu sterylizacji do poszczególnych oddziałów Szpitala. W celu zapewnienia właściwych warunków transportu artykułów sterylnych z punktu sterylizacji, w Szpitalu stosowane są szczelnie zamykane pojemniki transportowe.

W Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania opracowanych procedur dotyczących procesów sterylizacji. Wewnętrzna kontrola sterylizatorów prowadzona jest systematycznie przy użyciu wskaźników biologicznych i chemicznych - wyniki kontroli są archiwizowane. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie przechowywania artykułów sterylnych w poszczególnych oddziałach Szpitala.

W Szpitalu Zakonu Bonifratrów Św. Benedykta Menni w Piaskach - Marysinie procesów sterylizacji nie prowadzi się - stosowany jest wyłącznie drobny sprzęt medyczny jednorazowego użytku wysterylizowany fabrycznie.

IV. 2. 6. Gospodarka odpadami stałymi

Szpitala posiadają umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych oraz odpadów komunalnych z firmami posiadającymi stosowne zezwolenie.

Szpitala w Gostyniu i w Piaskach mają opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznymi uwzględniające aktualnie obowiązujące przepisy prawa, tj. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 roku w *sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz.U. Nr 162, poz. 1153).

Odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania. Zachowana jest ich segregacja.

Do transportu wewnętrznego odpadów używane są pojemniki wielokrotnego użycia plastikowe, które wykonane są z materiałów gładkich i odpornych na dezynfekcję. Są to pojemniki szczelne i odpowiednio oznakowane. Po każdym użyciu są myte i dezynfekowane. Do transportu wewnętrznego odpadów medycznych zakaźnych z miejsca powstawania do miejsca magazynowania nie używa się wózków zamykanych.

W Szpitalu w Gostyniu odpady medyczne zakaźne magazynowane są w plastikowych kontenerach, usytuowanych poza budynkiem Szpitala, w wydzielonym, ogrodzonym, zadaszonym miejscu. Czas magazynowania zakaźnych odpadów medycznych nie przekracza 48 godzin.

W Szpitalu w Piaskach odpady medyczne zakaźne składowane są w lodówce, przeznaczonej wyłącznie do tego celu, znajdującej się w wydzielonym pomieszczeniu piwnicy Szpitala. Czas magazynowania zakaźnych odpadów medycznych nie przekracza 14 dni.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie gospodarki odpadami medycznym zakaźnymi.

Ponadto, w obu skontrolowanych Szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

IV. 2. 7. Gospodarka ściekami

Ścieki ze Szpitali w Gostyniu i w Piaskach kierowane są bezpośrednio do kanalizacji sanitarnej. Żaden ze Szpitali nie posiada własnej oczyszczalni ścieków.

IV. 2. 8. Gospodarka bielizną szpitalną i pralnictwo

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gostyniu oraz Szpital Zakonu Bonifratrów Św. Benedykta Menni w Piaskach - Marysinie posiadają opracowane procedury postępowania z bielizną szpitalną. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ich stosowania. Szpitale nie posiadają pralni wewnętrznej.

Pranie i transport bielizny szpitalnej wykonuje Firma Usługowo Handlowa „Medij” Danuta Łapawa. Pranie bielizny szpitalnej prowadzone jest w pralni zlokalizowanej w Pudliszkach przy ulicy Fabrycznej 7 w Krobi. Pralnia pod względem technicznym, w pełni zachowuje funkcjonalność. Pomieszczenia urządzone są w sposób zapewniający zachowanie bariery higienicznej. Proces prania poszczególnych rodzajów bielizny prowadzony jest zgodnie z opracowanymi procedurami i technologiami.

Pomieszczenia i urządzenia pralni utrzymane są w dobrym stanie sanitarno - technicznym.

IV. 3. Zakłady lecznictwa otwartego

W roku 2009 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu znajdowało się ogółem 29 placówek lecznictwa otwartego - przychodni, będących niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej, w których udzielane są świadczenia ambulatoryjne. Skontrolowano 28 placówek.

W 2009 roku zarejestrowano działalność nowego obiektu: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Cetus” Poradnie Specjalistyczne, 63-800 Gostyń, ul. Przy Dworcu 4A.

W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania procedur dezynfekcji, sterylizacji oraz w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną.

Na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku, 14 spośród 29 zarejestrowanych placówek spełniało wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 roku *w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej* (Dz.U. Nr 213, poz. 1568 z późn. zm.). W pozostałych skontrolowanych obiektach obowiązuje okres dostosowawczy pomieszczeń do wymagań określonych w w/w rozporządzeniu.

IV. 4. Praktyki lekarskie i pielęgniarskie

W grupie tej w roku 2009 zewidencjonowano ogółem 94 objekty, w tym:

- ◆ 33 indywidualne praktyki lekarskie (w tym dentystyczne),
- ◆ 30 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich (w tym dentystycznych),
- ◆ 2 grupowe praktyki lekarskie (w tym dentystyczne),
- ◆ 20 indywidualnych specjalistycznych i grupowych praktyk pielęgniarek i położnych.

Ogółem skontrolowano 48 obiektów.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - technicznego i sanitarno - higienicznego placówek.

W 2009 roku zarejestrowano 12 nowych obiektów prowadzących działalność medyczną w ramach indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej, grupowej praktyki pielęgniarek i położnych.

IV. 5. Inne objekty świadczące usługi medyczne

W roku 2009 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu zarejestrowano:

- 4 medyczne laboratoria diagnostyczne,
- 4 pracownie protetyki, stomatologii i ortodoncji,

- 4 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 9 innych obiektów świadczących usługi medyczne nie będących zakładami opieki zdrowotnej.

W 2009 roku zarejestrowano działalność nowego obiektu - Niepubliczny Zakład Opieki Profilaktyka i Rehabilitacja „Akant” w Gostyniu przy ulicy Przy Dworcu 4 A.

Podczas kontroli obiektów tej grupy nie stwierdzono uchybień dotyczących stanu sanitarno - porządkowego i sanitarno - technicznego pomieszczeń.

IV. 6. Podsumowanie

1. W Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, prowadzone prace remontowo - modernizacyjne przyczyniają się do poprawy funkcjonalności i stanu technicznego pomieszczeń.
2. We wszystkich zakładach opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej prowadzony jest prawidłowy proces dezynfekcji i właściwa gospodarka środkami dezynfekcyjnymi.
3. Skontrolowane obiekty prowadzą gospodarkę odpadami medycznymi zgodnie z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach.

V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy

V. 1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

V. 1. 1. Struktura zatrudnienia

W 2009 roku objęto nadzorem 241 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 8 374 pracowników. W stosunku do 2008 roku liczba podmiotów gospodarczych pozostających w ewidencji Stacji zwiększyła się o 6 zakładów, zmalała natomiast liczba zatrudnionych o 288 osób. Liczba podmiotów gospodarczych, będących w ewidencji higieny pracy ulega systematycznemu zwiększaniu w stosunku do lat wcześniejszych.

Większość nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady małe, zatrudniające do 100 pracowników - 93,8 % wszystkich zakładów objętych nadzorem (w 2008 roku - 93,2 %). W grupie tej przeważały z kolei podmioty zatrudniające do 5 osób - 90 zakładów, co stanowi 37,4 % zakładów w kategorii do 100 zatrudnionych.

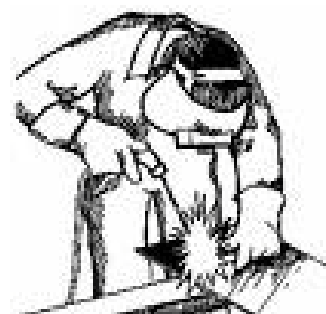
Strukturę podmiotów gospodarczych objętych ewidencją, znajdujących się na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2008 - 2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją według liczby zatrudnionych w powiecie gostyńskim w latach 2008 - 2009

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów w latach		Odsetek całkowitej liczby nadzorowanych zakładów w latach	
	2008	2009	2008	2009
< 5	81	90	34,5 %	37,4%
6 - 20	79	78	33,6 %	32,4%
21 - 50	37	36	15,7 %	14,9%
51 - 100	22	22	9,4 %	9,1%
101 - 250	8	9	3,4 %	3,7%
> 250	8	6	3,4 %	2,5%
RAZEM	235	241	100 %	100%

V. 1. 2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

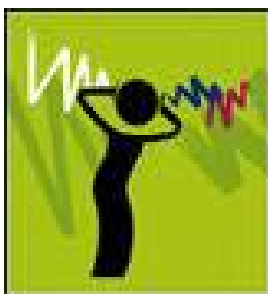
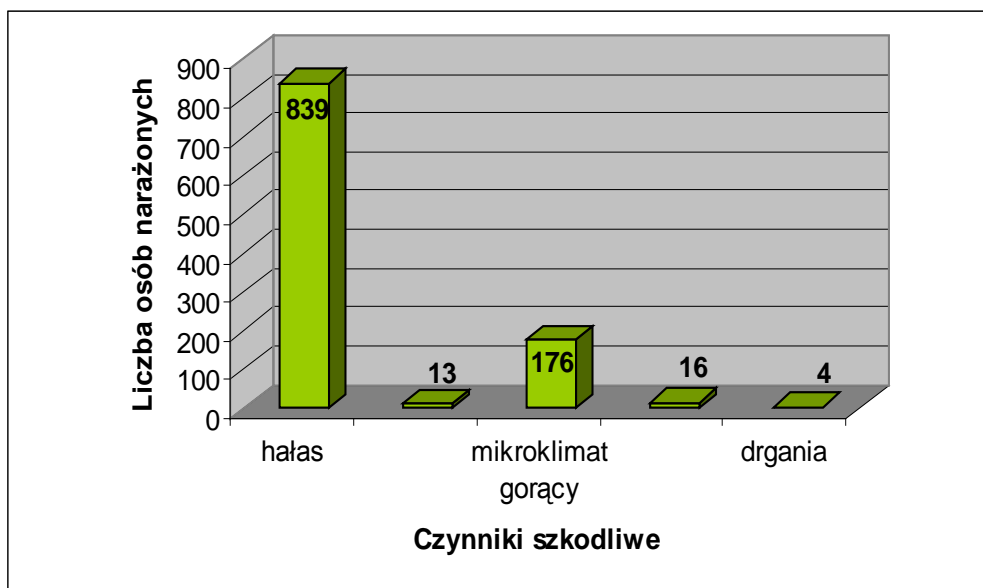
Na terenie powiatu gostyńskiego w 29 skontrolowanych w 2009 roku zakładach pracy stwierdzono przekroczenia NDN i

NDS. Liczba ta, w porównaniu z rokiem 2008, zwiększyła się o 12. W zakładach pracy na terenie powiatu w warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowało 839 osób, w tym:

- 839 osób pracowało w warunkach narażenia na hałas o wartościach ponadnormatywnych,
 - 13 osób pracowało w warunkach narażenia na pyły zawierające wolną krzemionkę od 2 - 50 %,
 - 192 osoby pracowały w warunkach mikroklimatu niezgodnego z normą (176 osób w warunkach mikroklimatu gorącego, zaś 16 osób w warunkach mikroklimatu zimnego),
 - 3 osoby pracowały w warunkach przekroczonych dopuszczalnych wartości drgań.
- Powyższe dane obrazuje wykres nr 1.

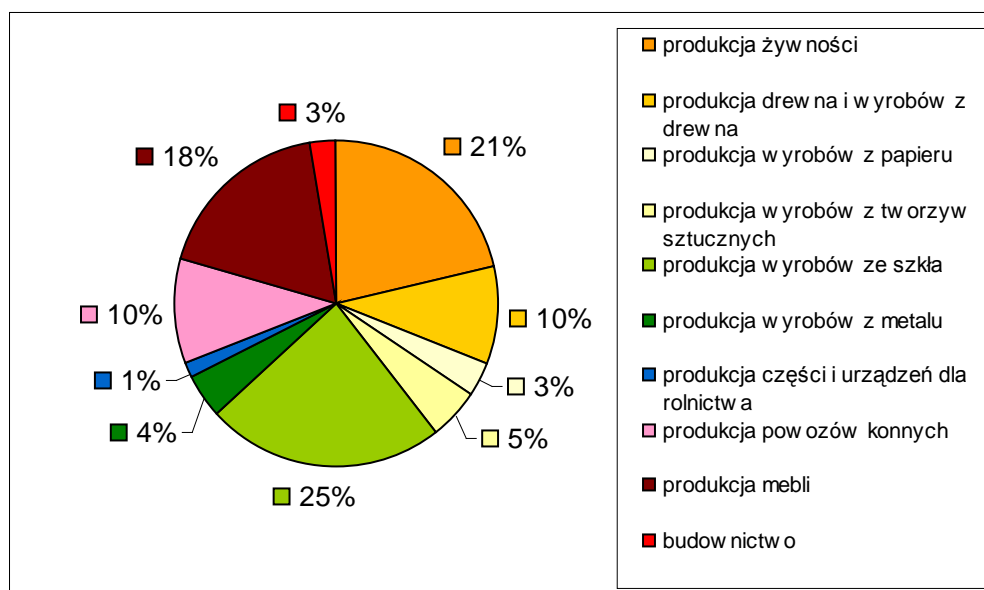
Wykres 1. Narażenie pracowników na czynniki szkodliwe w środowisku pracy na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku

Stwierdza się, że nadal najczęściej osób pracowało w warunkach narażenia na hałas (839). W porównaniu z rokiem 2008 liczba ta zwiększyła się o 163 osoby. Najwięcej osób narażonych na hałas zatrudnionych było przy produkcji wyrobów ze szkła, natomiast najmniej przy produkcji części i urządzeń dla rolnictwa.

Powyższe stwierdzenia obrazuje wykres nr 2.

Wykres 2. Narażenie pracowników na hałas według profilu produkcji w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku

V. 1. 3. Kontrole w ramach nadzoru

W zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego stosowano zasadę różnicowania kontroli, biorąc pod uwagę zakłady, w których występowało istotne narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, obecność czynników rakotwórczych lub mutagennych oraz czynników biologicznych. Ponadto, w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzano kontrole w zakresie substancji i preparatów chemicznych, produktów biobójczych, a także prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W 2009 roku skontrolowano 86 zakładów pracy, w których przeprowadzono łącznie 97 kontroli. Liczba przeprowadzonych kontroli przewyższa liczbę skontrolowanych zakładów, ponieważ niektóre zakłady kontrolowane były więcej niż jeden raz w roku. Wynikało to najczęściej z konieczności przeprowadzenia kontroli sprawdzających, potwierdzających usunięcie uchybień. Skontrolowano warunki pracy 5 692 zatrudnionych pracowników.

Sytuacja przedstawiała się następująco:

- ✱ 63 kontrole przeprowadzono w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi,
- ✱ 8 kontroli przeprowadzono w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3,

- ✱ 16 kontroli przeprowadzono w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- ✱ 5 kontroli przeprowadzono w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

Przeprowadzono też kontrole polegające na udziale w czynnościach odbiorowych nowych lub modernizowanych zakładów pracy, ocenie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin oraz ocenie realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach.

W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli wydano 8 decyzji administracyjnych nakładających na pracodawców obowiązki w zakresie poprawy warunków pracy, zarówno w pomieszczeniach pracy, jak i zaplecza socjalnego.

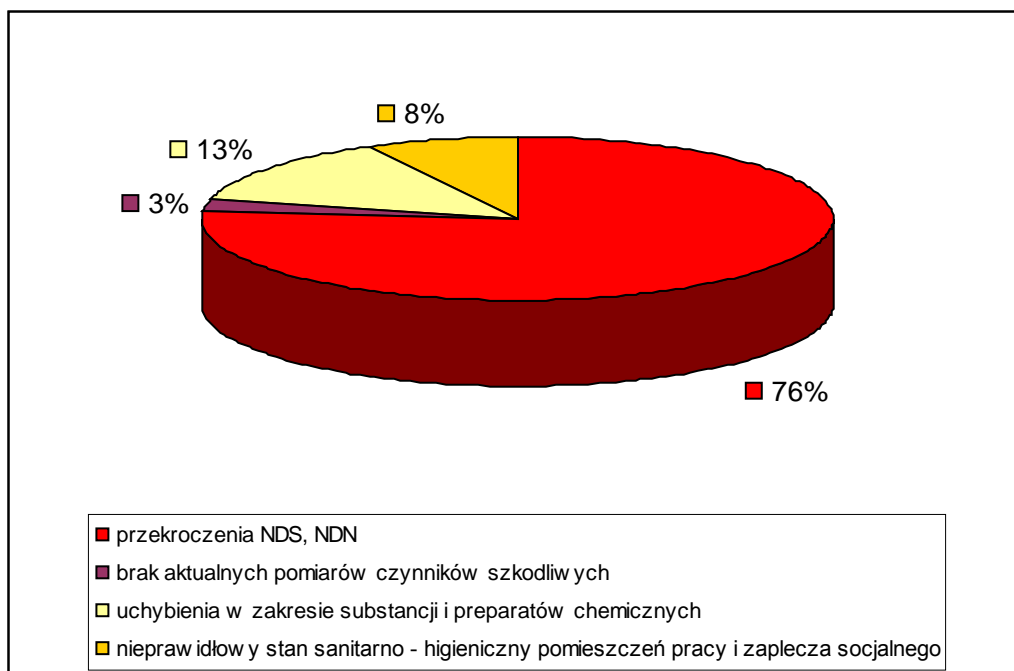
Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2008 i 2009 zestawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2. Uchybienia stwierdzane w skontrolowanych zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2008 - 2009

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie:	Liczba zakładów w latach	
	2008	2009
przekroczeń norm higienicznych czynników szkodliwych w zakładach pracy	17	29
pomiarów czynników szkodliwych w zakładach pracy	9	1
oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy	6	0
substancji i preparatów chemicznych	13	5
stanu sanitarno - technicznego pomieszczeń pracy i zaplecza socjalnego	7	3
czynników biologicznych	10	0
substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	6	0

Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku zobrazowano na wykresie nr 3.

Wykres 3. Odsetek najczęściej stwierdzanych uchybień w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w roku 2009

V. 1. 4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Istotnym zagrożeniem jest występowanie w środowisku pracy substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku funkcjonowało 26 zakładów, gdzie występowało narażenie na czynniki rakotwórcze takie, jak:

- benzen,
- pyły drewna twardego buku i dębu,
- tlenek etylenu,
- benzyna silnikowa,
- pyły azbestu.

Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym oraz liczbę osób ekspozowanych na poszczególne czynniki rakotwórcze przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Zagrożenia czynnikami rakotwórczymi w środowisku pracy na terenie powiatu gostyńskiego w 2009

Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób ekspozowanych na poszczególne czynniki rakotwórcze
Pyły drewna twardego buku i dębu	Obróbka drewna	107
Benzen	Pranie chemiczne odzieży	1
Tlenek Etylenu	Sterylizacja narzędzi	2
Azbest	Transport wyrobów zawierających azbest	8
Benzyna silnikowa	Sprzedaż paliw	73
Liczba osób ekspozowanych na czynnik rakotwórczy - ogółem		191

W porównaniu z rokiem 2008 liczba ekspozowanych na czynniki rakotwórcze w zakładach pracy zwiększyła się o 23 osoby. Wzrost ten wynika z wprowadzenia obowiązku ewidencji osób ekspozowanych na benzynę silnikową, klasyfikowaną jako substancje rakotwórcze.

V. 1. 5. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W 2009 roku na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało:

- 17 podmiotów zajmujących się dystrybucją substancji i preparatów chemicznych,
- 56 podmiotów stosujących w działalności zawodowej substancje i preparaty chemiczne.

Przeprowadzono 15 kontroli w miejscach wprowadzania do obrotu substancji i preparatów chemicznych oraz 48 kontroli w miejscach stosowania substancji i preparatów

chemicznych. W 5 skontrolowanych zakładach pracy stwierdzono uchybienia w zakresie przestrzegania przepisów prawa dotyczących substancji i preparatów chemicznych.

Uchybieniami najczęściej stwierdzanymi podczas przeprowadzanych kontroli były:

- ✘ brak kart charakterystyki dla stosowanych preparatów niebezpiecznych;
- ✘ pracownicy stosujący preparaty chemiczne nie zapoznani z treścią kart charakterystyki;
- ✘ brak wyposażenia magazynu chemicznego w instrukcje określające sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu preparatów chemicznych;
- ✘ instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy nie uwzględniają informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- ✘ brak środków ochrony indywidualnej, odpowiednich do rodzaju i poziomu zagrożeń, zgodnych z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyki stosowanych preparatów chemicznych;
- ✘ w pomieszczeniach, gdzie występuje niebezpieczeństwo obłania pracowników środkami żrącymi brak zainstalowanych urządzeń do płukania oczu;
- ✘ nieprawidłowe oznakowanie wprowadzanych do obrotu preparatów chemicznych;
- ✘ nieprawidłowości w sporządzonych kartach charakterystyki;
- ✘ brak umieszczenia na stanowiskach pracy, gdzie występują zagrożenia związane ze stosowaniem niebezpiecznych preparatów chemicznych, znaków nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej;
- ✘ preparaty chemiczne przechowywane w miejscach nieoznakowanych;
- ✘ w ocenie ryzyka zawodowego opracowanej dla stanowisk, gdzie występują czynniki chemiczne brak opisanych zagrożeń stwarzanych przez te czynniki;
- ✘ brak zgłoszenia do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu faktu stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych zaklasyfikowanych jako żrące z przypisanym zwrotem CR-35, podlegającym ograniczeniom.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 2 decyzje administracyjne, w których w 10 nakazach zobowiązał pracodawców do wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli w opisanym wyżej zakresie.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzono, iż pracodawcy podejmowali czynności zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników w związku z występowaniem w środowisku pracy czynników chemicznych.

V. 1. 6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W roku 2009 na terenie powiatu gostyńskiego skontrolowano 5 obiektów oraz przeprowadzono 5 kontroli w zakresie oceny realizacji wymogów w związku z występowaniem szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

Wśród skontrolowanych zakładów były zakłady zajmujące się produkcją dla potrzeb rolnictwa.

W zakładach tych zatrudnionych jest 375 osób, w tym 228 osób ekspozowanych jest na czynniki biologiczne (205 osób narażonych było na zarówno na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 jak i 3 grupy zagrożenia czynników biologicznych, natomiast 23 osoby były narażone na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2). Nie stwierdzono natomiast prawdopodobieństwa wystąpienia szkodliwych czynników biologicznych zaliczanych do grupy 4 zagrożenia, obejmującej czynniki, które wywołują u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne. Zazwyczaj nie istnieją w stosunku do tych czynników skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Pracodawcy prowadzili rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia oraz rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia (4 zakłady) - rejestry są uzupełniane i aktualizowane na bieżąco.

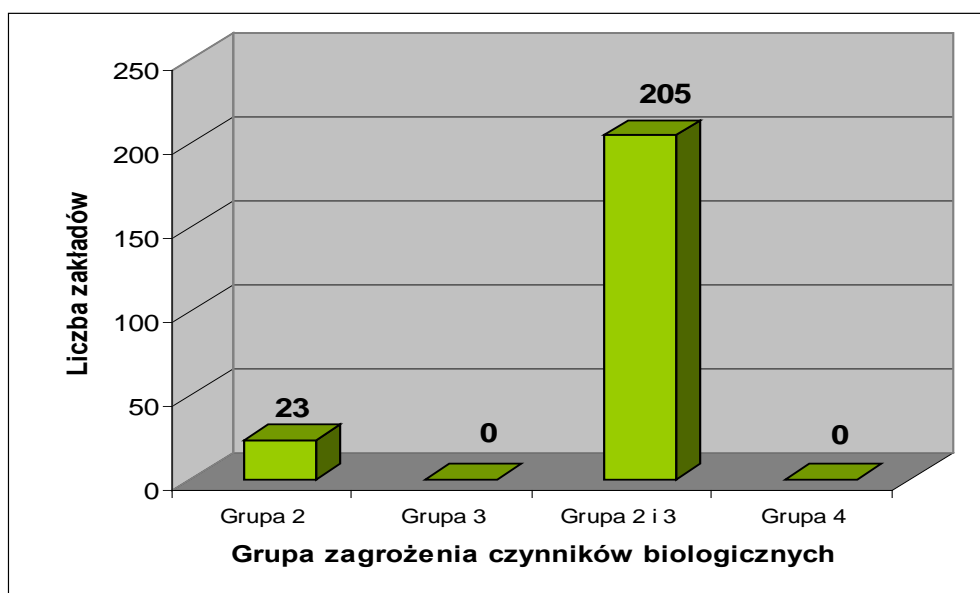
Pracodawcy zastosowali działania profilaktyczne w celu ochrony pracowników przed szkodliwym działaniem czynników biologicznych, m.in.:

- wyposażono pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, tj: maski ochronne, odzież i obuwie ochronne, rękawice ochronne;
- poddano pracowników wstępnym i okresowym badaniom lekarskim (wszyscy pracownicy posiadali aktualne badania profilaktyczne),
- uodporniono pracowników za pomocą dostępnych szczepionek,
- sporządzono procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi,
- zapewniono pracownikom środki higieny osobistej.

W kontakcie z czynnikiem biologicznym w skontrolowanych zakładach pracowało łącznie 228 osób, z czego najwięcej osób pracowało w ekspozycji zarówno na grupę 2, jak i 3 zagrożenia czynników biologicznych - obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 4. Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne według grup zagrożenia w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku

Przeprowadzone w 2009 roku kontrole wykazały, iż w zakładach pracy podejmowane są czynności mające na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami biologicznymi. W celu zmniejszenia skutków narażenia na szkodliwe działanie czynników biologicznych w środowisku pracy podejmuje się szereg działań profilaktycznych o charakterze medycznym, technicznym oraz organizacyjnym.

Na terenie powiatu gostyńskiego odnotowano 2 przypadki choroby zawodowej spowodowanej czynnikami biologicznymi, tj. gruźlica oraz przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C. Wydano 2 decyzje administracyjne o stwierdzeniu choroby zawodowej.

V. 2. Choroby zawodowe

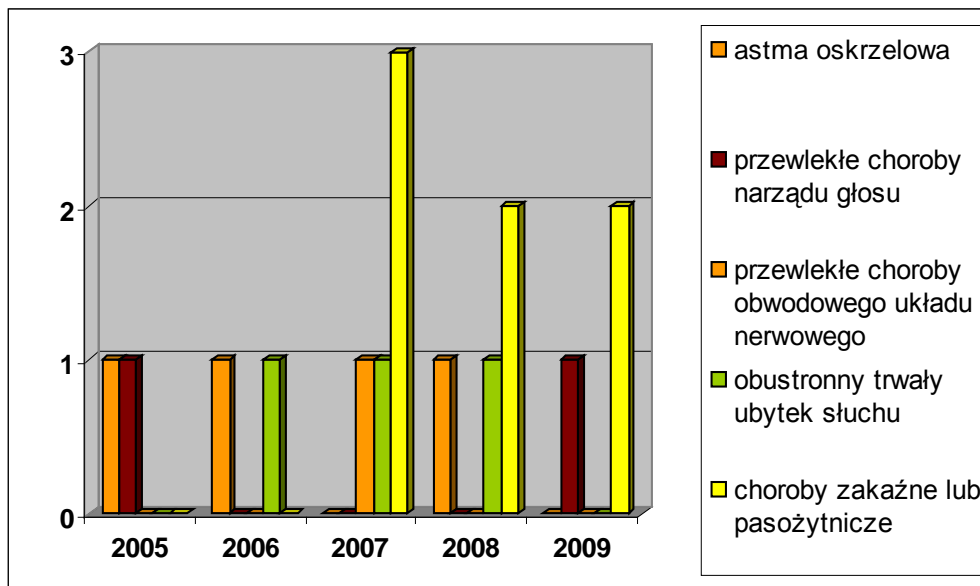
W 2009 roku rozpatrzono 6 wniosków w sprawie podejrzenia o chorobę zawodową. Wydano 5 decyzji, w tym 3 dotyczące stwierdzenia choroby zawodowej oraz 2 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2005 - 2009 przedstawiono za pomocą wykresu nr 5 oraz zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Choroby zawodowe na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzane w latach 2005 - 2009

Nr choroby zawodowej wg wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach				
		2005	2006	2007	2008	2009
6	Astma oskrzelowa	1	1	0	1	0
15	Przewlekłe choroby narządu głosu	1	0	0	0	1
20	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	0	0	1	0	0
21	Obustronny trwały ubytek słuchu	0	1	1	1	0
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze	0	0	3	2	2
Razem		2	2	5	4	3

Wykres 5. Rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2005 - 2009

Z przedstawionej tabeli oraz wykresu wynika, że liczba stwierdzanych chorób zawodowych w latach 2005 - 2006 utrzymywała się na tym samym poziomie, w roku 2007 wzrosła w porównaniu do lat poprzednich, a od 2008 nieznacznie spada.

V. 3. Podsumowanie

W wyniku prowadzonego w 2009 roku nadzoru nad zakładami pracy na terenie powiatu gostyńskiego należy stwierdzić, iż:

1. Najliczniejszą grupę przedsiębiorstw znajdujących się w ewidencji stanowiły zakłady zatrudniające do 100 pracowników, których odsetek wyniósł 93,8 % wszystkich zakładów.
2. Nadal najwięcej osób pracowało w warunkach narażenia na hałas. Najwięcej z nich zatrudnionych było przy produkcji wyrobów ze szkła, natomiast najmniej przy produkcji części i urządzeń dla rolnictwa.
3. Największy odsetek uchybień stwierdzanych podczas kontroli stanowiły nieprawidłowości w zakresie przekroczeń norm higienicznych czynników szkodliwych w zakładach pracy - 76 %.
4. Spośród 8 decyzji administracyjnych wydanych w 2009 roku 5 dotyczyło poprawy warunków pracy, zarówno w pomieszczeniach pracy, jak i zaplecza socjalnego.
5. Pracodawcy podejmowali szereg czynności mających na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy.
6. Liczba stwierdzanych chorób zawodowych w latach 2005 - 2006 utrzymywała się na tym samym poziomie, w roku 2007 wzrosła w porównaniu do lat poprzednich, a od 2008 nieznacznie spada.
7. Dominującymi chorobami zawodowymi stwierdzanymi w latach 2007 - 2009 były choroby zakaźne lub pasożytnicze.

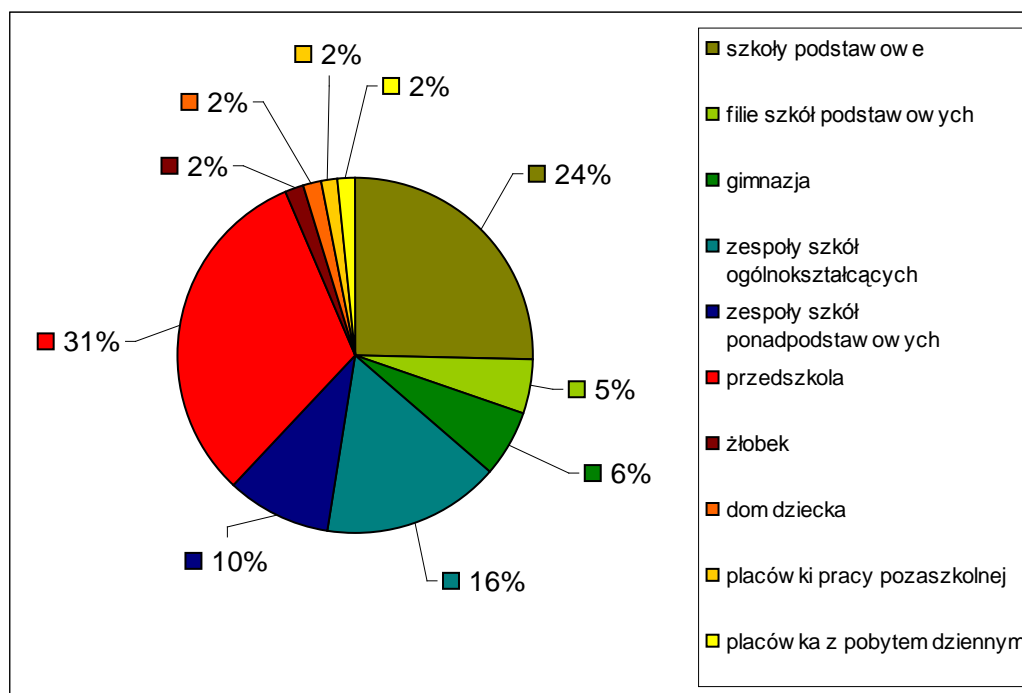

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych

VI. 1. Informacje wstępne

W roku 2009 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu w ramach nadzoru nad warunkami nauczania i wychowania skontrolowali 63 placówki, w tym: 16 szkół podstawowych, 3 filie szkół podstawowych, 4 gimnazja, 10 zespołów szkół ogólnokształcących, 6 zespołów szkół ponadpodstawowych, 20 przedszkoli, 1 żłobek, 1 dom dziecka, 1 placówkę pracy pozaszkolnej oraz 1 placówkę z pobytem dziennym. Procentowy podział skontrolowanych placówek zobrazowano na wykresie nr 1.

Wykres 1. Procentowy podział placówek nauczania i wychowania znajdujących się na terenie powiatu gostyńskiego w roku 2009

W zespołach szkół ogólnokształcących działały następujące rodzaje placówek:

- ➔ 10 szkół podstawowych, w tym 1 szkoła podstawowa specjalna,
- ➔ 10 gimnazjów, w tym 1 gimnazjum specjalne,
- ➔ 3 oddziały przedszkolne,
- ➔ 1 zasadnicza szkoła zawodowa specjalna,

- ➡ 1 szkoła przysposabiająca do pracy,
- ➡ 4 szkoły podstawowe filialne.

W zespołach szkół ponadpodstawowych występowały:

- ➡ 1 gimnazjum,
- ➡ 2 licea profilowane,
- ➡ 4 licea ogólnokształcące,
- ➡ 4 technika,
- ➡ 5 zasadniczych szkół zawodowych,
- ➡ 1 internat.

Skontrolowano 98,4 % placówek znajdujących się w ewidencji. Liczba kontroli w tychże placówkach wyniosła 114.

Ogółem w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego uczyło się 11 982 dzieci i młodzieży, natomiast w przedszkolach i żłobku przebywało 1 646 dzieci.

Ogólna liczba placówek w porównaniu z rokiem 2008 uległa zmianie, gdyż ubyły 2 placówki oraz zarejestrowano 9 nowych obiektów, tj. 1 placówkę z pobytem dziennym, 1 przedszkole, 6 punktów przedszkolnych a także 1 szkołę podstawową.

VI. 2. Funkcjonalność budynków

W wyniku przeprowadzonych w placówkach oświatowych kontroli sanitarnych, nie stwierdzono budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania.

VI. 3. Stan techniczny oraz sanitarny budynków

Stan sanitarno - techniczny większości kontrolowanych zakładów oceniono jako dobry.

W roku 2009 stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - technicznego tylko w przypadku 1 placówki - zespołu szkół ponadpodstawowych. Wydano 1 decyzję administracyjną, dotyczącą doprowadzenia ścian, sufitów i podłóg w szatniach oraz w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów przy bloku sportowym do stanu zapewniającego bezpieczne i higieniczne warunki pobytu uczniów w szkole oraz doprowadzenia urządzeń

higieniczno - sanitarnych w w/w pomieszczeniach sanitarnych do stanu pełnej sprawności sanitarno - technicznej.

W wyniku wydanej w 2008 roku decyzji w 1 placówce uzyskano poprawę stanu sanitarno - technicznego - w 1 zespole szkół ogólnokształcących doprowadzono podłogi w pomieszczeniach do nauki do stanu zapewniającego bezpieczne i higieniczne warunki pobytu uczniów w szkole.

VI. 4. Wodociągi i kanalizacja

W placówkach oświatowo - wychowawczych na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano występowania sanitariatów zewnętrznych. Wszystkie obiekty są skanalizowane i zwodociągowane.

W 2 placówkach (zespoły szkół ponadpodstawowych) odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na 1 urządzenie ustępowe - co stanowi 5,13 % szkół w powiecie gostyńskim - sytuację przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Procentowe porównanie placówek, w których odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na 1 urządzenie ustępowe

% placówek, w których odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na 1 urządzenie ustępowe	LATA		
	2007	2008	2009
	10,5 %	5,26 %	5,13 %

W porównaniu z latami ubiegłymi (2007, 2008) zmniejszył się % szkół, w których odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenie ustępowe. Liczba szkół z niedostateczną ilością urządzeń sanitarnych dla uczniów, w porównaniu do roku 2008 nie uległa jednak zmianie (rok 2008 - również 2 placówki). Sytuacja ta spowodowana jest dużą liczbą uczniów w szkołach oraz brakiem możliwości technicznych na zwiększenie ilości urządzeń sanitarnych.

VI. 5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W wyniku prowadzonego nadzoru nad salami gimnastycznymi oraz boiskami szkolnymi w placówkach nauczania i wychowania stwierdzono, iż w dalszym ciągu infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest niewystarczająca. Brak zarówno standardowej sali gimnastycznej, jak i sali zastępczej dotyczy 4 placówek, co stanowi 10,26 % wszystkich szkół na terenie powiatu gostyńskiego. 4 inne placówki posiadają tylko boisko sportowe.

W obiektach szkolnych, które nie posiadają sali gimnastycznej, zajęcia sportowe odbywają się w pomieszczeniach do nauki oraz na boiskach szkolnych. Jedno gimnazjum oraz jeden zespół szkół ponadpodstawowych, które nie mają zarówno własnej sali gimnastycznej, jak i sali zastępczej oraz boiska, korzystają z sali gimnastycznej i boiska sąsiadujących szkół podstawowych. Jeden zespół szkół ponadpodstawowych, funkcjonujący w dwóch budynkach posiada salę gimnastyczną oraz boisko w każdym z tych budynków. W dalszym ciągu sal gimnastycznych lub sal zastępczych nie posiadają filie szkół podstawowych.

Rodzaj placówek i warianty posiadanych przez nie obiektów sportowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Warianty obiektów sportowych w placówkach nauczania i wychowania powiatu gostyńskiego w 2009 roku

POSIADANIE INFRASTRUKTURY DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WF						
Liczba placówek posiadających tylko					Liczba placówek posiadających zarówno salę gimnastyczną/salę zastępczą, jak i boisko	Liczba placówek nieposiadających ani sali gimnastycznej, ani zastępczej
salę (sale) gimnastyczną	salę (sale) rekreacyjną/zastępczą	boisko (boiska) sportowe	basen			
Szkoły podstawowe	0	0	1	0	14	1
Filie szkół podstawowych	0	0	3	0	0	0
Gimnazja	0	0	0	0	3	1
Zespoły szkół ogólnokształcących	0	0	0	0	9	1
Zespoły szkół ponadpodstawowych	1	0	0	0	4	1
SUMA	1	0	4	0	30	4

W bieżącym roku szkolnym uczniowie szkół znajdujących się na terenie powiatu gostyńskiego mieli możliwość korzystania w ramach zajęć wychowania fizycznego z krytej pływalni w Gostyniu - 6 placówek.

Odnotowano poprawę w szkołach pod względem posiadania przez nie pełnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. W roku 2009 zarejestrowano utworzenie 2 sal gimnastycznych pełnowymiarowych z pełnym zapleczem sanitarnym - 1 przy szkole podstawowej oraz 1 przy zespole szkół ogólnokształcących.

W ramach nadzoru bieżącego dokonano również oceny przestrzegania przepisów dotyczących posiadania certyfikatu zgodności w stosunku do sprzętu sportowego używanego w szkołach. Wyniki kontroli wykazały, iż nadal tylko 6 spośród skontrolowanych placówek posiadało w 100 % sprzęt i urządzenia z certyfikatami.

Brak certyfikatów na sprzęt sportowy wynika z faktu, iż szkoły dysponują głównie sprzętem zakupionym w latach, gdy nie obowiązywały certyfikaty. Nadal wiele szkół korzysta ze sprzętu sportowego wieloletniego, nie posiadającego certyfikatów lecz utrzymywanego w dobrym stanie technicznym, zapewniającym bezpieczne korzystanie w trakcie prowadzonych zajęć wychowania fizycznego.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę, aby w salach i na boiskach oraz miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczone były tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

VI. 6. Opieka medyczna

Przeprowadzone w 2009 roku kontrole sanitarne wykazały, iż we wszystkich szkołach na terenie powiatu zapewniona była opieka medyczna nad uczniami, sprawowana przez pielęgniarki lub higienistki szkolne. Nie wszystkie szkoły jednakże posiadały gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W placówkach, w których brak gabinetu pomocy przedlekarskiej, podobnie jak w latach ubiegłych, opieka sprawowana była w innych pomieszczeniach, takich jak gabinet dyrektora czy gabinet pedagoga szkolnego.

Liczba szkół posiadających gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej nie zmieniła się - w 2009 roku nie odnotowano utworzenia nowych gabinetów. Ogółem w szkołach funkcjonowało 21 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, które działały jako zakłady opieki zdrowotnej i spełniały wymagania szczegółowe określone przepisami prawnymi.

VI. 7. Dożywianie dzieci i młodzieży

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego przez nie dożywiania stwierdzono, iż w 27 szkołach prowadzone było wydawanie ciepłych posiłków (obiady pełne lub jednodaniowe), z których łącznie korzystało 959 uczniów - dane przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 3. Dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo - wychowawczych na terenie powiatu gostyńskiego 2009 w roku

RODZAJ PLACÓWEK	LICZBA PLACÓWEK PROWADZĄCYCH DOŻYWIANIE		LICZBA KORZYSTAJĄCYCH DZIECI I MŁODZIEŻY	
	Ogółem	Wylącznie posiłki jednodaniowe	Pełne obiady	Posiłki jednodaniowe
Szkoły podstawowe	13	7	13	237
Gimnazja	4	2	27	105
Szkoły podstawowe i gimnazja funkcjonujące w zespołach szkół	10	5	283	294
RAZEM	27	14	323	636

Podobnie, jak w roku 2008, w 31 placówkach podawano napój (herbata lub mleko), z którego skorzystało 5 992 uczniów. Tylko 1 placówka - szkoła podstawowa - organizowała wydawanie śniadań szkolnych, korzystało z nich 17 uczniów.

W porównaniu z rokiem ubiegłym nie zmieniła się liczba placówek wydających ciepłe posiłki (2008, 2009 - 27 placówek), w porównaniu latami ubiegłymi (2007, 2008) zmniejszyła się natomiast liczba korzystających z nich dzieci i młodzieży - dane przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4. Dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo - wychowawczych na terenie powiatu gostyńskiego - porównanie na przestrzeni lat 2007 - 2009.

	LATA		
	2007	2008	2009
Liczba placówek wydających ciepłe posiłki	29	27	27
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z ciepłych posiłków	1 210	1 138	959

Z posiłków dofinansowanych w w/w obiektach w 2009 roku skorzystało 567 uczniów, podczas gdy w roku ubiegłym odnotowano 762 uczniów. Należy zatem stwierdzić, iż maleje liczba uczniów spożywających ciepłe posiłki, w tym dotowane.

VI. 8. Ergonomia w szkole

Zasady higieny pracy ucznia wymagają stworzenia optymalnego stanowiska pracy dostosowanego do ergonomii ucznia. Prawidłowy dobór mebli szkolnych i właściwy nadzór pedagogiczny nad rozsądzeniem dzieci wpływa również na poprawę warunków w zakresie dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

W roku 2009, wzorem lat ubiegłych, przeprowadzono ocenę poprawności rozmieszczenia dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w ławkach i stolikach szkolnych. Skontrolowano pod tym względem 3 placówki (16 oddziałów), w tym: 2 przedszkola - 5 oddziałów oraz 1 szkołę podstawową - 11 oddziałów. Ogółem badaniem objęto 331 stanowisk, w tym: 203 stanowiska uczniowskie oraz 128 stanowisk przedszkolnych. Wyniki badań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Ocena dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w szkołach podstawowych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2005 - 2009

	LATA				
	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba dzieci objętych badaniem korzystających z umebłowania	257	235	501	209	331
% dzieci siedzących nieprawidłowo	8,6	0	0	0	0

W wyniku przeprowadzonych badań w latach 2005 - 2009 stwierdzono, iż maleje liczba dzieci siedzących nieprawidłowo.

Zauważa się, że dyrektorzy kontrolowanych placówek, w miarę posiadanych środków finansowych, wymieniają zużyte meble na nowe - prawidłowo oznakowane, o zróżnicowanych rozmiarach. Odpowiedni dobór mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży jest tematem systematycznie poruszonym podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania.

Meble szkolne oprócz prawidłowego zestawienia oraz dopasowania do wzrostu uczniów powinny posiadać certyfikat zgodności. W roku 2009 skontrolowano 39 placówek pod kątem wyposażenia i przystosowania dla potrzeb dzieci i młodzieży mebli szkolnych i przedszkolnych.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że nadal większość szkół i przedszkoli nie zapewnia dzieciom i młodzieży mebli certyfikowanych. Brak certyfikatów dotyczył najczęściej placówek posiadających meble zakupione w latach, gdy nie obowiązywał wymóg posiadania certyfikowanych mebli. W pozostałych placówkach oświatowo - wychowawczych dyrektorzy posiadają dokumenty certyfikujące.

VI. 9. Rozkłady zajęć szkolnych

Na właściwy rozwój ucznia wpływa m.in. organizacja procesów nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś planowanie nauki i odpoczynku.

Biorąc pod uwagę wpływ procesu nauczania na właściwy rozwój psychofizyczny uczniów, dokonano oceny zgodności tygodniowego rozkładu lekcji z przepisami prawnymi

oraz z zasadami higieny. Tygodniowy rozkład lekcji w roku 2009 skontrolowano ogółem w 4 placówkach (45 oddziałów, w tym: 2 szkoły podstawowe - 22 oddziały oraz 2 gimnazja – 23 oddziały).

Oceniając tygodniowy rozkład zajęć szkolnych w roku 2009 nie stwierdzono rozkładów zajęć niezgodnych z przepisami prawnymi. Stwierdzono natomiast niezgodności tygodniowego rozkładu lekcji z zasadami higieny, które dotyczyły nieuwzględnienia w każdym dniu zajęć z elementami ruchu oraz różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynoszącej 2 godziny i więcej.

Z punktu widzenia higieny osoby odpowiedzialne za kształtowanie środowiska szkolnego powinny stworzyć warunki do prawidłowego rozwoju psychofizycznego ucznia. Jednak w dalszym ciągu stwierdza się, że przy ustalaniu tygodniowych rozkładów zajęć często nie uwzględnia się zasad higieny pracy umysłowej ucznia.

VI. 10. Substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach chemicznych

Przeprowadzone kontrole sanitarne w szkolnych pracowniach i klaso - pracowniach chemicznych wykazały, iż niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne posiada 5 placówek:

- 2 gimnazja
- 1 zespół szkół ogólnokształcących oraz
- 2 zespoły szkół ponadpodstawowych.

Ilość posiadanych przez wyżej wymienione szkoły substancji i preparatów niebezpiecznych wyniosła ogółem 48,92 kg, w tym: 9,57 kg w gimnazjach, 23,57 kg w zespole szkół ogólnokształcących oraz 15,78 kg w zespołach szkół ponadpodstawowych. W 1 zespole szkół ponadpodstawowych chemikalia nie są używane ze względu na brak warunków do przeprowadzania doświadczeń i znajdują się na zapleczu, w zamkniętej na klucz szafie.

W ramach prowadzonego w roku 2009 nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi występującymi w szkolnych pracowniach chemicznych na terenie powiatu gostyńskiego, prowadzono również nadzór nad przeterminowanymi chemikaliami. W 1 zespole szkół ponadpodstawowych przeterminowane chemikalia zostały w całości oddane do utylizacji (3,89 kg). Nie odnotowano przeterminowanych substancji i preparatów chemicznych w pozostałych placówkach.

Substancje i preparaty niebezpieczne oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, posiadały wymagane karty charakterystyki. Stan bezpieczeństwa w pracowniach chemicznych można obecnie uznać za zadowalający.

VI. 11. Inne placówki oświatowo - wychowawcze

W roku 2009 skontrolowano dom dziecka oraz internat, funkcjonujący przy zespole szkół ponadpodstawowych. W wyżej wymienionych placówkach przebywało łącznie 59 dzieci i młodzieży.

Skontrolowano również 1 placówkę pracy pozaszkolnej - szkołę muzyczną I stopnia, która realizowała wyłącznie program w zakresie nauki gry na instrumentach muzycznych oraz 1 placówkę z pobytem dziennym - świetlicę środowiskową dla młodzieży.

Budynki, które oceniono pod względem ich funkcjonalności oraz stanu sanitarno - technicznego, były zgodne z obowiązującymi przepisami.

VI. 12. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2009 zakwalifikowano 15 placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym 12 placówek wypoczynku letniego oraz 3 placówki wypoczynku zimowego. Przeprowadzono łącznie 30 kontroli w zakresie oceny warunków zdrowotnych we wszystkich placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wypoczynek na terenie powiatu gostyńskiego organizowany był zarówno w formie wyjazdowej (zimowisko, biwak pod namiotami, obóz językowy, obóz sportowy), jak i w miejscu zamieszkania (półkolonie). Ogółem w 2009 roku z wypoczynku skorzystało 991 uczestników.

Liczbowy udział dzieci i młodzieży w wypoczynku letnim i zimowym na przestrzeni lat 2006 - 2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Liczebność dzieci i młodzieży uczestniczących w wypoczynku letnim i zimowym (lata 2006 - 2009)

	LATA			
	2006	2007	2008	2009
Liczba uczestników wypoczynku letniego	1 069	536	954	882
Liczba uczestników wypoczynku zimowego	175	104	35	109

Zimowisko, półkolonie, obóz językowy oraz obóz sportowy zorganizowano na bazie obiektów stałych takich, jak szkoły, ośrodek sportu i rekreacji, ośrodek kultury, ośrodek szkoleniowy i hotel, natomiast biwak - w namiotach na boisku wiejskim przy Domu Kultury w Chwałkowie.

We wszystkich placówkach letniego i zimowego wypoczynku uczestnikom zapewniono opiekę medyczną.

W roku 2009 9 placówek wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania prowadziło dożywianie uczestników. Ogółem z posiłków korzystało 765 dzieci i młodzieży. Były to posiłki dotowane m.in. przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż organizatorzy zapewnili uczestnikom wypoczynku odpowiednie warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych.

VI. 13. Podsumowanie

W wyniku prowadzonego w 2009 roku nadzoru nad szkołami i innymi placówkami oświatowo - wychowawczymi oraz nad placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego należy stwierdzić:

1. Stan sanitarno - techniczny większości szkół był właściwy.
2. Nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania.
3. W porównaniu z latami ubiegłymi zmniejszył się % szkół, w których odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenie ustępowe. W porównaniu do roku 2008 nie uległa jednak zmianie liczba szkół z niedostateczną ilością urządzeń

sanitarnych dla uczniów. Sytuacja ta spowodowana jest dużą liczbą uczniów w szkołach oraz brakiem możliwości technicznych na zwiększenie ilości urządzeń sanitarnych.

4. Odnotowano poprawę pod względem posiadania przez szkoły pełnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

5. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach utrzymane były w dobrym stanie sanitarno - technicznym.

6. Maleje liczba uczniów spożywających ciepłe posiłki, w tym dotowane.

7. W roku 2009 nie stwierdzono uczniów/przedszkolaków siedzących nieprawidłowo. Sukcesywna wymiana starych mebli na nowe, z certyfikatami, które są właściwie oznakowane i zróżnicowane rozmiarowo oraz prawidłowy dobór mebli szkolnych/przedszkolnych i właściwy nadzór pedagogiczny nad rozsądzeniem dzieci wpływa na poprawę warunków w zakresie dostosowania mebli do wzrostu uczniów/przedszkolaków.

8. W dalszym ciągu stwierdza się, że przy ustalaniu tygodniowych rozkładów zajęć często nie uwzględnia się zasad higieny pracy umysłowej ucznia.

9. Osoby stosujące niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach i klaso - pracowniach chemicznych przestrzegały obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa krajowego i unijnego. Substancje i preparaty niebezpieczne oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, posiadały również wymagane karty charakterystyki. Nie odnotowano przeterminowanych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. Stan bezpieczeństwa w pracowniach chemicznych można obecnie uznać za zadowalający.

10. Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących warunków sanitarno - higienicznych w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Placówki te zostały zorganizowane prawidłowo.

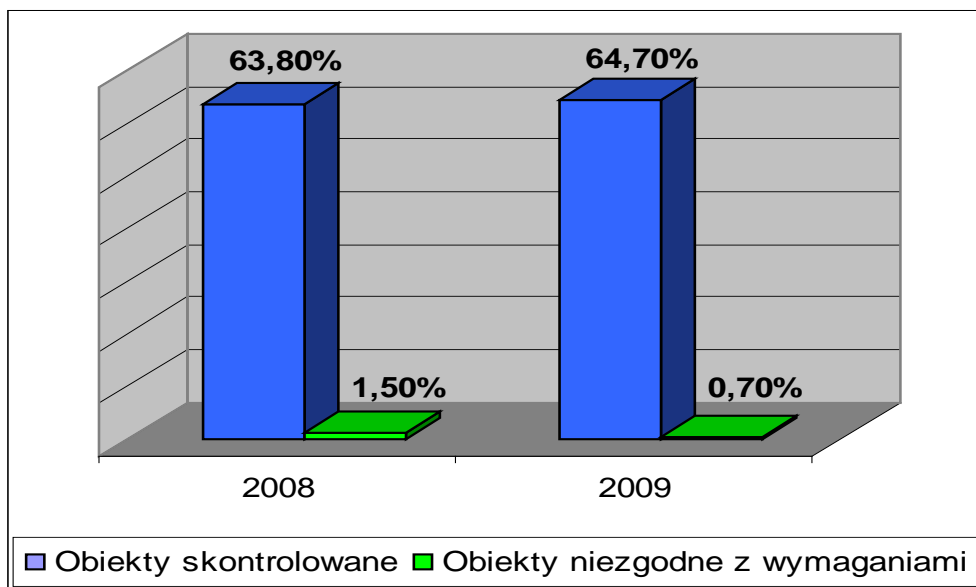
VII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

VII. 1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

W 2009 roku na obszarze powiatu gostyńskiego nadzorowi sanitarnemu podlegało 705 zakładów produkcji i obrotu żywności, żywienia i przedmiotów użytku. Ogółem skontrolowano 456, co stanowi 64,7 % obiektów.

W wyniku dokonanej oceny sanitarnej 3 obiekty zostały uznane za niezgodne z wymaganiami, tj. 0,8 % (w 2008 roku stwierdzono 1,5 % obiektów niezgodnych). W porównaniu do roku 2008 liczba obiektów niezgodnych z wymaganiami zmniejszyła się o połowę, tym samym można stwierdzić, iż stan sanitarny obiektów w 2009 roku uległ poprawie. Ocenę sanitarną w wielkościach procentowych przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Ocena sanitarna obiektów żywnościowo - żywieniowych (2008 - 2009)

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 651 kontroli sanitarnych. W celu poprawy stanu sanitarnego obiektów wydano 182 decyzje administracyjne. W stosunku do osób winnych zaniedbań nałożono 8 mandatów karnych na sumę 1600 zł.

W 2009 roku najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- ✘ sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości;
- ✘ brak aktualnych orzeczeń lekarskich świadczących o braku przeciwwskazań do wykonywania prac;
- ✘ zły stan sanitarno - higieniczny urządzeń pozostających w kontakcie z żywnością.

W 2009 roku wśród obiektów uznanych za niezgodne z wymaganiami największy odsetek stanowiły zakłady żywienia zbiorowego, następnie sklepy spożywcze. Wszystkie skontrolowane zakłady piekarnicze i ciastkarskie ocenione zostały jako spełniające wymagania higieniczno - sanitarne. Porównując wskaźniki procentowe obiektów niezgodnych z wymaganiami z rokiem 2008, co przedstawia tabela nr 1, należy stwierdzić, że poprawił się stan sanitarny przede wszystkim w piekarniach i ciastkarniach oraz nieznacznie w grupie sklepów spożywczych i zakładów żywienia zbiorowego.

Tabela 1. Grupy obiektów żywności i żywienia skontrolowane w latach 2008 - 2009, wyrażone w procentach obiektów niezgodnych z wymaganiami sanitarno - higienicznymi

L.p.	Obiekty	% obiektów niezgodnych z wymaganiami	
		2008 rok	2009 rok
1.	Sklepy spożywcze	1,3	0,9
2.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	1,6	1,3
3.	Piekarnie i ciastkarnie	5,1	-

VII. 2. Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów

VII. 2. 1. Sklepy spożywcze

W 2009 roku w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu znajdowało się 346 sklepów spożywczych (z których skontrolowano 228 obiektów - co stanowi 65,90 %) i 2 supermarkety.

Ogółem przeprowadzono 348 kontroli sanitarnych, w tym 12 w supermarketach. Ocenę niezgodną z wymaganiami otrzymały 2 obiekty. Zarówno stan techniczny, jak i porządkowy sklepów spożywczych jest bardzo zróżnicowany.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały:

- ↻ sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- ↻ brak aktualnych orzeczeń lekarskich świadczących o braku przeciwwskazań do wykonywania prac,
- ↻ przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z zaleceniami producentów,
- ↻ zły stan sanitarno - higieniczny urządzeń pozostających w kontakcie z żywnością,
- ↻ brak bieżącej wody,
- ↻ brak czystości i porządku.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości i naruszeń przepisów prawnych, wydano 108 decyzji administracyjnych. Za nieprzestrzeganie wymagań dotyczących zachowania czystości i porządku oraz higieny sprzedaży nałożono 4 mandaty karne na sumę 600 zł. Zasady dobrej praktyki higienicznej wdrożono w 324 sklepach, a system HACCP w 314 obiektach.

VII. 2. 2. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

Na terenie powiatu gostyńskiego zewidencjonowano ogółem 80 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 57 zakładów małej gastronomii. Skontrolowano 79 zakładów, w tym 56 zakładów małej gastronomii. Jeden zakład małej gastronomii oceniono jako niezgodny z wymaganiami sanitarno - higienicznymi (1,79 %). Głównym czynnikiem dyskwalifikującym ten obiekt był brak możliwości dezynfekcji szkła bufetowego.

Ogółem przeprowadzono 113 kontroli sanitarnych obiektów z tej grupy, w tym 78 w zakładach małej gastronomii. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości i naruszeń przepisów prawnych wydano 47 decyzji administracyjnych, w tym 40 w zakładach małej gastronomii oraz nałożono 3 mandaty karne na kwotę 500 zł, w tym 2 mandaty karne na kwotę 300 zł w zakładach małej gastronomii za brak porządku i czystości w pomieszczeniach żywieniowych oraz brak wdrażania i przestrzegania procedur systemu HACCP.

W 48 obiektach tej grupy wdrożony jest system HACCP, w tym w 27 zakładach małej gastronomii. Zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej wdrożono w 67 obiektach, w tym w 44 zakładach małej gastronomii.

VII. 2. 3. Piekarnie i ciastkarnie

Nadzorem sanitarnym objęto 20 piekarni i 19 ciastkarni. Skontrolowano i oceniono wszystkie obiekty tej grupy. Ogółem przeprowadzono 24 kontrole w piekarniach i 26 kontroli w ciastkarniach.

Najczęściej występującymi uchybieniami były:

- ↗ brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych i otoczeniu zakładów,
- ↗ zły stan techniczny ścian, sufitów, posadzek.

W wyniku kontroli wszystkie obiekty uznane zostały jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. W związku z naruszeniami przepisów prawnych wydano 12 decyzji administracyjnych w piekarniach, 6 decyzji w ciastkarniach oraz nałożono 1 mandat karny na sumę 500 zł w piekarni za brak czystości i porządku w zakładzie. We wszystkich zakładach wdrożone są zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP.

VII. 2. 4. Automaty do lodów

Spośród 10 zewidencjonowanych automatów do lodów skontrolowano 10, z których 8 oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych obiektów z tej grupy. Wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz wdrożony system HACCP posiada 8 zakładów. W związku z naruszeniem wymogów sanitarno - higienicznych wydano 2 decyzje administracyjne.

VII. 2. 5. Przetwórnice owocowo - warzywne

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowały 3 zakłady przetwórstwa owocowo - warzywnego, w tym 1 chłodnia składowa, które oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. Zakłady te posiadają wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz wdrożony system HACCP.

VII. 2. 6. Zakłady garmazeryjne

W tej grupie obiektów pod nadzorem znajduje się 1 zakład, który został skontrolowany i oceniony jako zgodny z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Obiekt posiada wdrożone zasady dobrej praktyki produkcyjnej i system HACCP. Ogółem przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. W związku z naruszeniem wymogów sanitarno - higienicznych wydano 1 decyzję administracyjną.

VII. 2. 7. Wytwórnice makaronów

Na terenie powiatu gostyńskiego pod nadzorem znajdują się 2 wytwórnice makaronów, które skontrolowano i oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Przeprowadzono ogółem 2 kontrole sanitarne. W celu poprawy stanu sanitarno - higienicznego wydano 1 decyzję administracyjną. Obiekty posiadają wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej i system HACCP.

VII. 2. 8. Zakłady przemysłu zbożowo - młynarskiego

W tej grupie pod nadzorem znajduje się 1 młyn, który został skontrolowany i oceniony jako zgodny z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Zakład posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP.

VII. 2. 9. Wytwórnice suplementów diety

Na terenie powiatu gostyńskiego pod nadzorem znajduje się 1 wytwórnia suplementów diety, która została skontrolowana i oceniona jako zgodna z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 2 kontrole sanitarne.

Zakład posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP.

VII. 2. 10. Cukrownie

W tej grupie obiektów pod nadzorem znajduje się 1 zakład, który został oceniony jako zgodny z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Obiekt ten posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP.

VII. 2. 11. Inne wytwórnice żywności

Do tej grupy obiektów należą: gorzelnie, wytwórnice wafli i andrutów, zakłady konfekcjonowania i obierania cebuli.

Skontrolowano 10 obiektów, 9 oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych w obiektach tej grupy. W związku z naruszeniem wymogów sanitarno - higienicznych wydano 3 decyzje administracyjne. W 8 zakładach wdrożone zostały zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP.

VII. 2. 12. Kioski spożywcze

Spośród 10 zewidencjonowanych kiosków spożywczych skontrolowano 3, oceniono 2. Obydwa oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem w 2009 roku przeprowadzono 3 kontrole sanitarne kiosków spożywczych. W 9 obiektach wdrożone są zasady dobrej praktyki higienicznej.

VII. 2. 13. Inne obiekty obrotu żywnością

Do tej grupy obiektów zaliczono między innymi sklepy na stacjach paliw, dostawców bezpośrednich oraz automaty dystrybucyjne z napojami i produktami w opakowaniach jednostkowych.

Spośród 121 zewidencjonowanych innych obiektów obrotu żywnością skontrolowano 12, z których 7 oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych. W tej grupie obiektów 17 zakładów posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej.

VII. 2. 14. Magazyny hurtowe

Na terenie powiatu gostyńskiego zewidencjonowano 10 magazynów hurtowych, z których skontrolowano i oceniono 8. Wszystkie oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych.

W związku z naruszeniem wymogów sanitarno - higienicznych wydano 1 decyzję administracyjną.

W 6 obiektach wdrożony został system HACCP, w 9 zasady dobrej praktyki higienicznej.

VII. 2. 15. Obiekty ruchome i tymczasowe

W tej grupie zakładów w 2009 roku zewidencjonowano 5 obiektów ruchomych, z czego 2 skontrolowano. Ogółem przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w tym 1 interwencyjną. Kontrole te dotyczyły przede wszystkim legalności pochodzenia środków spożywczych znajdujących się w obrocie oraz przestrzegania wymagań sanitarno - weterynaryjnych.

Wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej posiadają 3 obiekty tej grupy.

VII. 2. 16. Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

W tej grupie zakładów nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami higieniczno - sanitarnymi. Spośród 44 zewidencjonowanych zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego skontrolowano 43, z których oceniono 41.

W obiektach ocenionych jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były: zły stan sanitarno - higieniczny pomieszczeń i urządzeń, brak zachowanej segregacji asortymentowej produktów i wyrobów gotowych w chłodniach i magazynach, brak przestrzegania instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP. Nie były to jednak czynniki dyskwalifikujące te obiekty.

W 38 zakładach tej grupy wdrożony został system HACCP, w 40 zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

VII. 2. 17. Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek

Na terenie powiatu gostyńskiego zewidencjonowano 2 wytwórnice chrupek, prażynek, które skontrolowano i oceniono jako zgodne z wymaganiami sanitarno - higienicznymi. Ogółem przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. W zakładach tych wdrożono zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP.

VII. 3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W ewidencji Stacji znajduje się 67 środków transportu żywności, spośród których skontrolowano 9. Skontrolowane środki transportu uznane zostały jako zgodne z wymaganiami. Były to głównie środki transportu należące do firm świadczących usługi zakładom produkującym lub wprowadzającym żywność do obrotu.

Należy stwierdzić, że warunki przewozu środków spożywczych ulegają systematycznej poprawie. Wiele zakładów, szczególnie produkcyjnych, posiada własne, specjalistyczne środki transportu lub odpowiednio przystosowane do przewozu żywności.

VII. 4. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2009 roku do badań laboratoryjnych pobrano 153 próbki środków spożywczych, w tym:

- ◆ 143 próbki krajowych środków spożywczych,
- ◆ 3 próbek środków spożywczych z Unii Europejskiej,
- ◆ 7 próbek środków spożywczych pochodzących z importu.

Próbki pobierane były w ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu krajowego oraz Unii Europejskiej, nadzoru nad importem i dostarczane były do następujących laboratoriów:

- Laboratorium Badań Żywności i Przedmiotów Użytku w PSSE Leszno,
- Laboratorium Badań Wody i Gleby w PSSE Leszno,
- Laboratorium Badań Żywności i Przedmiotów Użytku w WSSE Poznań,
- Laboratorium Badań Żywności i Przedmiotów Użytku w WSSE Warszawa,
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny.

Badaniom mikrobiologicznym poddano łącznie 107 próbek, z których zakwestionowano 5 próbek ze względu na stwierdzoną w produkcie obecność bakterii *Salmonella typhimurium*, co stanowi 4,67 %. Ocenie oznakowania poddanych zostało 88 próbek środków spożywczych, wśród których nieprawidłowości w oznakowaniu stwierdzono dla 43 próbek, tj. 48,86 %. Badaniom fizyko - chemicznym poddano łącznie 49 próbek, z których 1 próbkę zakwestionowano w zakresie stosowania substancji dodatkowych. Zestawienie liczbowe próbek pobranych do badań w 2009 roku, w tym odsetek próbek kwestionowanych przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Odsetek zakwestionowanych próbek środków spożywczych ogółem i w poszczególnych grupach asortymentowych oraz porównanie z 2008 rokiem

Lp.	Grupa produktów	Ilość próbek pobranych		Ilość próbek kwestionowanych		% próbek kwestionowanych	
		w 2008r.	w 2009r.	w 2008r.	w 2009r.	w 2008r.	w 2009r.
1.	Mięso, podroby i przetwory mięsne	15	12	0	0	0	0
	Mikrobiologia	9	7	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	6	5	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
2.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	4	2	1	1	25,0	50,0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	4	2	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
3.	Mleko i przetwory mleczne	24	19	4	5	16,67	26,32
	Mikrobiologia	20	15	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	4	4	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
4.	Ziarno zbóż i przetwory zbożowe mączne	2	2	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	2	2	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
5.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	12	12	0	0	0	0
	Mikrobiologia	12	12	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	0	0	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0

6.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	5	5	4	2	80,0	40,0
	Mikrobiologia	5	5	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	0	0	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
7.	Wyroby garmażeryjne i kulinarne	31	29	19	12	61,29	41,38
	Mikrobiologia	26	27	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	4	2	0	0	0	0
	Organoleptyka	1	0	0	0	0	0
8.	Drób i produkty drobiarskie	6	11	0	2	0	18,18
	Mikrobiologia	5	10	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	1	1	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
9.	Warzywa (w tym strączkowe), przetwory warzywne	7	7	1	3	14,29	42,86
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	7	7	1	1	14,29	14,29
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
10.	Owoce - przetwory i produkty	7	7	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	7	7	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
11.	Majonezy, musztardy, sosy	4	6	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	4	6	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
12.	Suplementy diety	3	4	1	1	0	25
	Mikrobiologia	1	2	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	2	2	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
13.	Substancje dodatkowe i substancje pomagające w przetwarzaniu	2	2	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	2	2	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
14.	Koncentraty spożywcze	2	0	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	2	0	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
15.	Kawa, kakao, herbatki owocowe i ziołowe	5	0	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	5	0	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
16.	Sól spożywcza i jej zamienniki	2	0	0	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	2	0	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
17.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	4	26	0	10	0	38,46
	Mikrobiologia	0	20	0	0	0	0
	Fizyko-chemia	4	6	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
18.	Zioła i przyprawy	3	9	0	8	0	88,8
	Mikrobiologia	3	9	0	5	0	55,5
	Fizyko-chemia	0	0	0	0	0	0
	Organoleptyka	0	0	0	0	0	0
Ogółem		138	153	30	44	21,74	28,76
Mikrobiologia		81	107	0	5	0	4,67
Fizyko-chemia		56	46	1	1	1,79	2,17
Organoleptyka		1	0	0	0	0	0

W 2008 roku 3,33 % ogólnej liczby próbek kwestionowanych stanowiły próbki kwestionowane w zakresie stosowania substancji dodatkowych, natomiast 96,67 % - próbki środków spożywczych niewłaściwie oznakowanych. Nie kwestionowano próbek ze względów mikrobiologicznych.

W 2009 roku środki spożywcze pod względem jakości zdrowotnej kwestionowane były ze względów mikrobiologicznych (w 11,36 % ogólnej liczby próbek kwestionowanych) oraz równocześnie ze względu na nieprawidłowe oznakowanie opakowań jednostkowych. Ogółem % kwestionowanych próbek ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu wynosił 97,73. W zakresie stosowania substancji dodatkowych zdyskwalifikowano 2,27 % ogólnej liczby próbek kwestionowanych.

Spośród 153 próbek żywności pobranych na terenie powiatu gostyńskiego - 43 próbki środków spożywczych kwestionowano ze względu na niewłaściwe oznakowanie, co stanowi 28,10 % próbek pobranych ogółem. W roku poprzednim wartość ta wynosiła 21,01 % w stosunku do pobranych 138 próbek żywności. Ilość próbek kwestionowanych w 2008 roku z powodu nieprawidłowego oznakowania wynosiła 29 próbek, natomiast w 2009 roku ilość ta wzrosła do 43 próbek.

Główną przyczyną kwestionowania badanych próbek środków spożywczych było nadal znakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami.

W 2009 roku najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w znakowaniu środków spożywczych były:

- ↯ niewyraźne i trudne do odczytania informacje dotyczące daty minimalnej trwałości i identyfikacji partii produkcyjnej,
- ↯ niewłaściwe określenie kolejności, tj. dzień, miesiąc i rok, w terminie przydatności do spożycia,
- ↯ brak na etykiecie wskazania sposobu przygotowania produktu do spożycia,
- ↯ brak podania funkcji technologicznej zastosowanej substancji dodatkowej,
- ↯ po nazwie składnika złożonego brak wykazu jego składników,
- ↯ brak po wyrażeniu słownym odnoszącym się do terminu przydatności do spożycia informacji, w którym miejscu opakowania znajduje się ten termin.

W 2009 roku nie kwestionowano pod względem mikrobiologicznym, fizyko - chemicznym i oznakowania następujących grup środków spożywczych:

- mięso, podroby i przetwory mięsne,
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie,

- owoce,
- majonezy, musztardy, sosy,
- substancje dodatkowe i substancje pomagające w przetwarzaniu,
- ziarno zbóż i przetwory zbożowo - mączne.

VII. 5. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje 1 zakład produkujący opakowania do żywności. Zakład został skontrolowany i oceniony jako zgodny z wymaganiami. Nie występują natomiast zakłady produkujące lub konfekcjonujące kosmetyki.

W 2009 roku pobrano z obrotu 3 rodzaje próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badań w Laboratorium Badania Żywności i Przedmiotów Użytku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu. Próbkę nie zostały zakwestionowane.

W ramach prowadzonego nadzoru nad kosmetykami w obrocie pobrano do badań mikrobiologicznych 3 próbki kosmetyków. Próbkę nie zakwestionowano.

VII. 6. Ocena sposobu żywienia

W 2009 roku dokonano 28 teoretycznych ocen jakościowych jadłospisów w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego (stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach pomocy społecznej, stołówki w domach dziecka oraz stołówka internatu). W wyniku oceny nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII. 6. 1. Żywienie pacjentów w szpitalach

Na terenie powiatu gostyńskiego w szpitalach żywienie pacjentów prowadzone jest przez firmy cateringowe działające w oparciu o opracowane i wdrożone instrukcje dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasady systemu HACCP. Żywienie prowadzone jest na podstawie opracowanych diet, z uwzględnieniem składników, gramatur, wartości kalorycznej, składników odżywczych (tłuszczów, białek, węglowodanów oraz udziału energetycznego błonnika pokarmowego, witamin, soli mineralnych). W każdym posiłku obiadowym znajdują się warzywa podane w formie surówek lub jarzynek gotowanych. W ocenionych jadłospisach nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII. 7. Podsumowanie

- 1.** W stosunku do 2008 roku stan sanitarny obiektów żywności i żywienia uległ poprawie, w szczególności dotyczy to zakładów produkcji żywności - piekarni i ciastkarni.
- 2.** W znaczącym stopniu wzrósł odsetek zakładów, które wdrożyły zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz działających w oparciu o procedury systemu HACCP.
- 3.** Poprawie uległy warunki transportu środków spożywczych.
- 4.** Jakość zdrowotna środków spożywczych pod względem czystości mikrobiologicznej uległa pogorszeniu w stosunku do roku 2008.
- 5.** W dalszym ciągu znakowanie środków spożywczych wymaga poprawy ze strony producentów żywności.

VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

VIII. 1. Wprowadzenie

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2009 roku podejmowana przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Gostyniu ukierunkowana była na przekazywanie wiedzy i umiejętności na temat czynników warunkujących pozytywne zachowania prozdrowotne i mających wpływ na utrzymanie oraz wzmacnianie zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu gostyńskiego.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu inicjowała, koordynowała i przeprowadzała, przy współpracy środowiskowej, działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia dotyczące następujących zagadnień:

- + profilaktyki nowotworowej,
- + profilaktyki tytoniowej,
- + profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- + profilaktyki chorób zakaźnych (WZW typu A, B, C, grypa),
- + profilaktyki próchnicy zębów i chorób przyzębia,
- + pierwotnej profilaktyki wad cewy nerwowej,
- + racjonalnego odżywiania,
- + higieny osobistej i otoczenia,
- + szczepień ochronnych,
- + zdrowego stylu życia.

Powyższe działania skierowane były do szerokiego kręgu odbiorców, w szczególności do:

- rodziców i opiekunów dzieci,
- dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym,
- młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- nauczycieli, wychowawców, pedagogów i przedstawicieli medycyny szkolnej,
- pacjentów zakładów opieki zdrowotnej,
- pracowników zakładów pracy, w tym zakładów produkujących i dystrybuujących żywność.

VIII. 2. Realizacja zagadnień problemowych

W 2009 roku kontynuowano realizację programów edukacyjnych o zasięgu krajowym - inicjowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny i wojewódzkim - inicjowanych przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

VIII. 2. 1. „Trzymaj Formę”

Celem programu „Trzymaj Formę” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2008/2009 program „Trzymaj Formę” realizowało 10 z 28 szkół gimnazjalnych i zespołów szkół szkoły podstawowej i gimnazjum, co stanowi 35,71 % wszystkich szkół tego typu na terenie powiatu gostyńskiego.

Edukacją i działaniem informacyjnym objętych zostało 3 688 uczniów uczęszczających do szkół, do których adresowany jest program „Trzymaj Formę” oraz 1 250 rodziców. W placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono 12 wizytacji tematycznych.

VIII. 2. 2. Działania na rzecz ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu

Jedną z form realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce jest dokonywanie oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada

1995 roku *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach nauczania i wychowania.* Podczas wizytacji w 54 placówkach stwierdzono, że we wszystkich obowiązuje całkowity zakaz palenia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje działania głównie informacyjno - edukacyjne, mające na celu:

- ograniczenie zdrowotnych następstw palenia tytoniu,
- kształtowanie postaw i zachowań przeciw tytoniowych,
- kształtowanie umiejętności dokonywania świadomych wyborów,

- wpływanie na zachowania prozdrowotne bliskich osób.

W ramach tej kampanii przeprowadzono następujące działania:

„Światowy Dzień bez Papierosa” realizowany był w szkołach wszystkich typów na terenie powiatu gostyńskiego.

W ramach „Światowego Dnia bez Papierosa” przekazano placówkom szkolnym plakaty. Część z nich koordynatorzy zdrowia przeznaczyci na ekspozycje zewnętrzne.

„Palić, nie palić - oto jest pytanie“ - w konkursie na logo kampanii udział wzięło łącznie 273 uczniów klas V, co stanowi 49,39 % wszystkich piątoklasistów na terenie powiatu gostyńskiego. Do etapu powiatowego wpłynęło 15 prac konkursowych.

W konkursie „Palić, nie palić – oto jest pytanie“ wzięło udział 15 szkół podstawowych z powiatu gostyńskiego, co stanowi 62,50 % szkół podstawowych i zespołów szkół w powiecie. Obchody „Dnia Rzucania Palenia”(XI. 09) podobnie jak w latach ubiegłych miały na celu ukazanie korzyści wynikających z niepalenia i zachęcenie do zaprzestania palenia jak największej grupy osób.

Kampanię „Papierosy Pożerają Cię Żywcem”, w ramach której na terenie powiatu gostyńskiego podjęto następujące działania:

- przekazano informację dotyczącą Kampanii do lokalnej prasy („Życie Gostynia”, „Nowa Gazeta Gostyńska”),
- przesłano informację dotyczącą Kampanii do gostyńskiego portalu internetowego (www.gostyn24.pl),
- przekazano informację dotyczącą Kampanii oraz płytę DVD do lokalnej telewizji („Nowa Telewizja Gostyń”),
- przesłano pismo do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie powiatu gostyńskiego informujące o Kampanii,
- przeszkolono młodzież szkół gimnazjalnych (łącznie 20 osób),
- przeprowadzono ankietę dotyczącą palenia tytoniu wśród uczniów klas gimnazjalnych (łącznie 40 ankiet).

VIII. 2. 3. „Profilaktyka HIV/AIDS”

Działania informacyjne w zakresie profilaktyki zakażeń HIV i choroby AIDS w roku 2009 były kontynuacją rozpoczętej w 2008

roku ogólnopolskiej Kampanii Multimedialnej „Wróć bez HIV”.

Adresatami na terenie powiatu gostyńskiego byli głównie uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i starszych klas szkół gimnazjalnych oraz mieszkańcy powiatu.

Celem działań było przede wszystkim:

- ✿ podniesienie poziomu wiedzy nt. zakażeń HIV i choroby AIDS,
- ✿ ukształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS,
- ✿ zmniejszenie ryzykownych zachowań wśród młodzieży,
- ✿ wykształcenie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje dotyczące życia seksualnego, eksperymentowania lub przyjmowania narkotyków (głównie drogą dożylną),
- ✿ wzrost liczby osób korzystających z badań w kierunku obecności HIV, punktów informacyjnych, poradnictwa oraz telefonów.

W powiecie gostyńskim zorganizowano:

➔ **szkolenie „Młodzieżowych Liderów Zdrowia - Kontra HIV”**

W szkoleniu udział wzięli uczniowie 6 szkół ponadgimnazjalnych. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu przygotowała pakiety edukacyjne, które zostały wręczone podczas podsumowania szkolenia. Idea „Młodzieżowych Liderów Zdrowia - Kontra HIV” cieszy się aprobatą wśród uczniów i koordynatorów zdrowia w szkołach. Młodzież przeszkolona przekazuje wiedzę pozostałym uczniom podczas godzin do dyspozycji wychowawcy.

➔ **3 konkursy plastyczne ph.: „HIV/AIDS nie zna granic”**

Konkursy adresowane były do:

- ≈ uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- ≈ czytelników prasy lokalnej,
- ≈ uczniów szkół gimnazjalnych.

➔ **Warsztaty dla koordynatorów zdrowia w szkołach na terenie powiatu** nt. „Wpływ sfery psychologicznej i społecznej na podejmowanie ryzykownych zachowań oraz komunikacji interpersonalnej i umiejętności pracy z grupą”, przeprowadzone przez psychologa działającego w Ośrodku Wspomagania Zdrowia Psychicznego i Fizycznego

(ANIMA). W warsztatach udział wzięło 31 osób (pielęgniarki, pedagodzy szkolni), które pełnią rolę koordynatora zdrowia w szkołach na terenie powiatu.

➔ VIII Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS

W etapie powiatowym VIII Olimpiady udział wzięli uczniowie z 5 spośród 7 szkół ponadgimnazjalnych w powiecie, co stanowi 71,43 % ogółu szkół p/gimnazjalnych. W etapie szkolnym wyłoniono po 5 uczniów z każdej szkoły.

Olimpiada jak co roku skierowana była do wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych, łącznie ok. 3360 osób. Współorganizatorami przedsięwzięcia byli: Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu, Starostwo Powiatowe w Gostyniu oraz Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu.

➔ VIII Powiatowa Konferencja nt. HIV/AIDS

Zorganizowana była ph: „Wróc bez HIV - Nie daj szansy AIDS”. Udział w niej wzięli przedstawiciele 13 szkół gimnazjalnych i 7 ponadgimnazjalnych, tj. 100 % zaproszonych szkół z terenu powiatu gostyńskiego - około 200 osób.

W trakcie Konferencji uczestnicy zapoznani zostali z działaniami realizowanymi w ramach kampanii multimedialnej, epidemiologią zakażeń HIV. Głównym punktem Konferencji był program profilaktyczny pn. „Jutro jest wtedy pochylisz się nad sobą” w wykonaniu Jarka Wajka.

VIII. 2. 4. „Radosny Uśmiech - Radosna Przyszłość”

Program „Radosny Uśmiech - Radosna Przyszłość” realizowany był na terenie powiatu gostyńskiego jako program lokalny w szkołach podstawowych i obejmował swym zasięgiem uczniów klas II i ich rodziców.

Informacje z realizacji nadesłało 12 szkół (37,5 %). Oddziaływaniem informacyjno - edukacyjnym objętych zostało ok. 2 400 uczniów i ich rodziców. Koordynatorzy i realizatorzy podkreślają potrzebę kontynuowania problematyki higieny jamy ustnej i zwracają uwagę na brak materiałów edukacyjnych.

VIII. 2. 5. „Moje dziecko idzie do szkoły”

Celem programu jest między innymi zainteresowanie rodziców zdrowiem ich dzieci i czynnikami wpływającymi na ich zachowanie.

W roku 2009 programem objęto dzieci klas „0” i ich rodziców. Edukacją objętych zostało 887 dzieci, tj. 100 % dzieci urodzonych w 2002 roku. Program realizowany był w przedszkolach i kl. „0” szkół podstawowych.

W celu realizacji założeń programu w placówkach stosowane są aktywne formy przekazu wiedzy, konkursy, festyny rodzinne.

VIII. 2. 6. Zdrowie Piersi

Tematykę dotyczącą dbania o zdrowie piersi, znaczenia samobadania piersi realizowali koordynatorzy w 6 szkołach (2 gimnazjach i 4 ponadgimnazjalnych), tj. 7,69 % szkół gimnazjalnych i 57,14 % szkół ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto 1 728 uczniów, tj. 25,23 % uczęszczających do tego typu szkół w powiecie.

Wykorzystano film nt. znaczenia samobadania piersi. Realizatorzy kserowali ulotki we własnym zakresie lub pozyskiwali z innych źródeł np. z apteki.

Tematyka ta budzi duże zainteresowanie wśród młodzieży, brak jednak materiałów informacyjno - edukacyjnych utrudnia właściwą realizację programu i dotarcie do szerszego grona odbiorców.

VIII. 2. 7 „Profilaktyka grypy”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu przedstawił podstawowe treści dot. profilaktyki grypy na konferencji prasowej, w której udział wzięło 5 przedstawicieli mediów lokalnych. Uczestnicy konferencji otrzymali pakiety, w skład których wchodziły następujące materiały:

- treści merytoryczne i metodyczne dotyczące profilaktyki grypy sezonowej i nowej grypy A/H1N1,
- prezentacja informacyjna dla dyrektorów, nauczycieli, opiekunów i rodziców,
- zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego,
- ulotki „Mamo, Tato..”,
- ulotki „Chcesz ustrzec się grypy wywołanej wirusem typu A/H1N1”.

Po konferencji w prasie lokalnej ukazały się tematyczne artykuły, a Nowa Telewizja Gostyń (NTG), dostępna dla ponad 1400 abonentów, emitowała wywiad z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gostyniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu przeprowadził szkolenia dla następujących grup:

- ✿ dyrektorów i przedstawicieli szkół - 141 osób z 46 placówek,
- ✿ pracowników Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu - 2 spotkania, w których uczestniczyły 63 osoby.

Pracownicy Pionu Epidemiologii uczestniczyli w dwóch spotkaniach z rodzicami, w których udział wzięły 32 osoby.

Do Starostwa Powiatowego w Gostyniu oraz 7 urzędów miast i gmin przesłano informację na płycie CD nt. grypy i odbytych szkoleniach dla dyrektorów.

Do 16 przedszkoli przekazano drogą internetową ulotkę nt. zapobiegania grypie w szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych „Nie poddaj się grypie”.

Do szkół przekazane zostały prezentacje opracowane przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu i otrzymane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz inne materiały tematyczne (również otrzymane z WSSE w Poznaniu).

Dyrektorzy szkół przesłali informacje, z których wynika, że edukacją objętych zostało 6 559 uczniów oraz 3 450 rodziców.

Podczas wizytacji w szkołach stwierdza się, że materiały dotyczące profilaktyki grypy otrzymane z Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu eksponowane są na tablicach informacyjnych.

VIII. 2. 8. Szkoły Promujące Zdrowie

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje 1 szkoła należąca do Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Od kilku lat nie ma ona jednak żadnych aktualnych informacji dotyczących działań w Sieci SPZ. Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczył w spotkaniu Regionalnego Zespołu Wspierającego Szkoły Promujące Zdrowie w Lesznie.

VIII. 2. 9. „Bądźmy zdrowi - wiemy więc działamy”

„Bądźmy zdrowi - wiemy więc działamy” to nowy program edukacyjny adresowany do uczniów klas „0” i gimnazjalistów oraz ich rodziców, realizowany metodą projektu.

Celem Projektu jest zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży narażonych na nadwagę, otyłość i choroby dietozależne na terenie województwa wielkopolskiego.

W celu właściwego wdrożenia Projektu na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu umieszczone zostały informacje o Programie. Zorganizowano konferencję prasową dla 5 przedstawicieli mediów lokalnych, w której udział wzięli przedstawiciele: prasy, telewizji kablowej i portalu internetowego. Uczestnicy konferencji otrzymali pakiety informacyjne zawierające podstawowe informacje o Programie. We wszystkich mediach ukazały się artykuły i informacje.

Informację o Projekcie przesłano do 7 urzędów miast i gmin na terenie powiatu gostyńskiego oraz do Starostwa Powiatowego w Gostyniu.

Przeprowadzono 4 pięciogodzinne szkolenia, w tym:

- ◆ 2 dla dyrektorów placówek nauczania i wychowania, do których kierowany jest Program - udział wzięło 49 osób,
- ◆ 2 dla realizatorów projektu - pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania, pedagogów szkolnych, koordynatorów zdrowia - 42 osoby.

Po odbytych szkoleniach zgodę na wdrażanie Projektu w szkołach i przedszkolach przesłało 31 spośród 55 placówek, do których Projekt jest adresowany, tj. 56,36 %.

Ponadto pracownik Pionu Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku przeprowadził 2 szkolenia na temat zasad zdrowego żywienia dzieci i młodzieży dla przedstawicieli Rady Rodziców (24 osoby) oraz rodziców dzieci przedszkolnych - 65 osób.

W IV kwartale 2009 roku przekazano do szkół: płyty CD, odblaski, poradniki dla edukatora, poradniki dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, kolorowanki, ulotki, zawieszki.

Na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono 125 ankiet w pięciu grupach, tj.

- 25 - dzieci w wieku 6 lat,
- 25 - gimnazjalistów,
- 25 - rodziców dzieci 6-letnich,
- 25 - rodziców gimnazjalistów,
- 25 - edukatorów.

VIII. 3. Współpraca

Działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu realizowane są przy współpracy z władzami samorządowymi, organizacjami i instytucjami:

- Starostwo Powiatowe w Gostyniu,
- Urząd Miejski w Gostyniu,
- Dyrektor Biblioteki Miejskiej w Gostyniu,
- Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Poznaniu,
- Dyrektorzy placówek nauczania i wychowania wszystkich typów na terenie powiatu,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- Gostyński Ośrodek Kultury.

VIII. 4. Podsumowanie

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu w roku 2009 realizowała programy edukacyjne krajowe oraz wojewódzkie. Programy te realizowane są przy coraz szerszej współpracy środowiskowej.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu corocznie przygotowuje realizatorów do prowadzenia przedsięwzięć prozdrowotnych w terenie. W 2009 roku w związku z podejmowanymi działaniami oświatowo - zdrowotnymi zorganizowano 10 szkoleń, 1 konferencję i 6 narad dla szkolnych koordynatorów zdrowia oraz reprezentantów innych instytucji.

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

W ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2009 roku zajmował stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, między innymi w sprawie:

- ➔ projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ➔ dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
- ➔ przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”,
- ➔ wniosków dotyczących wyrażenia opinii o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu na etapie uzyskiwania „decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach”,
- ➔ uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości przedłożonych informacji, które zostaną uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania,
- ➔ obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ,
- ➔ opiniowania programów dostosowania pomieszczeń zakładów opieki zdrowotnej.

W w/w zakresie wydano w 2009 roku ogółem 358 uzgodnień i opinii sanitarnych, wszystkie pozytywne.

Do opiniowanych przedsięwzięć przez zapobiegawczy nadzór sanitarny należały obiekty takie, jak: obiekty handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty związane z hodowlą zwierząt, obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej), oczyszczalnie ścieków, obiekty sportowe itp.

Ważnym elementem w działalności pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podstawą uzgodnień planów są opracowania - prognozy oddziaływań, które dołączane są do planów.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego w ramach wydanych opinii, o których mowa wyżej zwracano uwagę na zagadnienia takie, jak np.:

- ❖ właściwa gospodarka wodno - ściekowa, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiedniej ilości i jakości,
- ❖ prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów (w tym szczególnie niebezpiecznych) w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ❖ ochrona ludności przed nadmiernym hałasem, zanieczyszczeniem powietrza, poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych, które zapewniają spełnienie norm określających najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku,
- ❖ zagwarantowanie odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach poprzez zastosowanie między innymi właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, a także zapewnienie prawidłowej funkcji oraz programu pomieszczeń z punktu widzenia wymagań sanitarno - higienicznych.

W 2009 roku pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał 28 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości przedłożonych informacji, które zostaną uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W 2009 roku pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodnił 13 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w 2008 roku - 12).

W 2009 roku wydano 44 opinie w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (w 2008 roku - 47).

W 6 przypadkach wyrażono opinię o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (sporządzenia raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko), natomiast w 38 przypadkach wyrażono opinię o braku potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania (sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko).

W procesie inwestycyjnym na etapie uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zaopiniował 26 projektów budowlanych (w 2008 roku -35).

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uczestniczył w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych. W 2009 roku skontrolował pod względem sanitarno - higienicznym 81 inwestycji, wydając w tym zakresie stosowne opinie (w 2008 roku - 95). W stosunku do zgłoszonych obiektów nie zostały wydane sprzeciwy wobec dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania. W 9 obiektach stwierdzono nieistotne odstępstwo od zatwierdzonego projektu. Pozostałe obiekty zostały zrealizowane zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym.

W oparciu o art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane zajęto 65 razy stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym (w roku 2008 wydano 60 opinii). W trybie art. 3 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczono 16 razy w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów (w roku 2008 uczestniczono 35 razy).

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie nadzoru zapobiegawczego dokonano 2 wizje lokalne oraz skontrolowano 5 obiektów w trakcie realizacji budowy.

Podsumowanie

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów planów zagospodarowania przestrzennego, wniosków dotyczących konieczności przeprowadzenia ocen o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji w tym projektów budowlanych, programów dostosowania pomieszczeń zakładów opieki zdrowotnej jak również obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.

ZAKOŃCZENIE

W porównaniu z rokiem 2008 w większości obszarów objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie odnotowano istotnych zmian.

Nie obserwowano występowania epidemii chorób zakaźnych. Nieznaczny wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał charakter sezonowy, podobnie jak w latach poprzednich. Nie odnotowano też zachorowań na szczególnie niebezpieczne choroby zakaźne.

Prowadzono w 2009 roku szereg działań profilaktycznych w zakresie zakażeń wirusem grypy sezonowej oraz A/H1N1.

Bardzo dobrze układała się współpraca z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej w nadzorze epidemicznym i wirusologicznym nad zachorowaniami na grypę w systemie SENTINEL (w 2009 roku w programie uczestniczyło 8 lekarzy).

Prawidłowo realizowano program szczepień ochronnych, nie zgłoszono przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Poprawie ulega stan sanitarno - techniczny placówek służby zdrowia, w szczególności Szpitala w Gostyniu. Wszystkie zakłady opieki zdrowotnej, które nie spełniają wymogów sanitarno - technicznych w stosunku do obowiązujących w tym zakresie przepisów, zaktualizowały programy dostosowawcze na lata 2009 - 2012, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W zakresie bezpieczeństwa żywności należy odnotować fakt, iż wzrasta liczba zakładów produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu, które wdrożyły zasady dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej lub systemu HACCP. W znacznym stopniu pozwala to na eliminację zagrożeń jakości zdrowotnej żywności.

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane, poprawia się również higiena nauczania. W tygodniowych rozkładach lekcji uwzględniane są zasady higieny pracy umysłowej, sale lekcyjne wyposażane są w meble dostosowane do wzrostu uczniów.

Teren powiatu gostyńskiego jest w 99,92 % zwodociągowany. Jakość wody przeznaczonej do spożycia spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi. Występujące okresowo wahania w składzie chemicznym wody nie stwarzały ryzyka dla zdrowia konsumentów. Przedsiębiorstwa wodociągowe ściśle współpracują z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli wewnętrznej jakości

produkowanej wody przeznaczonej do spożycia, ponadto prowadzą działania naprawcze, modernizacyjne obejmujące procesy uzdatniania w poszczególnych wodociągach oraz wymianę sieci.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na terenie powiatu gostyńskiego, w porównaniu z rokiem 2008, nieznacznie spadła.

Przy bardzo dużym zaangażowaniu dyrektorów szkół, szkolnych koordynatorów zdrowia, uczniów oraz instytucji, urzędów i towarzystw działających na terenie powiatu gostyńskiego realizowane były programy oświatowo - zdrowotne.

Działalność kontrolno - represyjna na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku przedstawiała się następująco:

• liczba przeprowadzonych kontroli	-	1 904
• liczba wydanych decyzji administracyjnych	-	722
• liczba wydanych opinii sanitarnych	-	358
• liczba pobranych próbek	-	542
• liczba nałożonych mandatów	-	8
• kwota mandatów	-	1 600 zł

Państwowa Inspekcja Sanitarna współpracowała w realizacji swoich ustawowych zadań z administracją samorządową, rządową, przedstawicielami służb i inspekcji na terenie powiatu gostyńskiego. W ścisłej współpracy z innymi organami załatwiano interwencje ludności w zakresie dotyczącym stanu sanitarnego środowiska, posesji oraz bezpieczeństwa żywności.